

Norges miljø- og
biovitenskapelige
universitet

KARTLEGGING AV STORE, GAMLE TRÆR I ÅS SENTRALOMRÅDE

Semesteroppgave 2021

Fakultet for miljøvitenskap og naturforvaltning (MINA)

Selje (lokalitet nr 39) med kjuke (Phellinus sp.). Foto: Silje Helen R. G.

Silje Helen Røen Gümüs

Therese Merete Børseth

Vida Maria Daae Steiro

FORORD

Vi er tre studenter ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU) som har foretatt en kartlegging av store, gamle trær og den utvalgte naturtypen hule eiker på oppdrag fra Ås kommune. Vi ønsker å takke Siri Gilbert og Daniela Fuchs ved Ås kommune for godt samarbeid og støtte gjennom hele prosjektet. Videre vil vi også takke Ida Mienna for hjelp med kart og nyttige tilbakemeldinger, og emneansvarlig Katrine Eldegard som har bidratt med viktige innspill. En stor takk rettes til Betonmast Østfold som hjalp oss å ferdes trygt på anleggsplassen ved Åsgård skole under kartleggingen. Vi ønsker også gi en stor takk til Jim Andre Stene for gode råd om kjuker.

SAMMENDRAG

Det er foretatt en kartlegging av hule eiker og store trær i Ås sentralområde på oppdrag fra Ås kommune, med utgangspunkt i at kommunen ønsker en god oversikt over disse trærne i forbindelse med fremtidig utbygging. Det var også ønskelig med et fokus på hule eiker som kanskje ikke er fanget opp av tidligere kartlegginger. Natur i Norge (NiN) som kartleggingsmetode og kunnskapsgrunnlag for forvaltningen er også tatt opp som en problemstilling i rapporten.

Den nylig vedtatte områderegeringsplanen for Ås sentralområde vil medføre stor utvikling med detaljreguleringer og byggeaktivitet i fremtiden. Hule eiker og store, gamle trær er viktige habitater for blant annet insekt-, sopp- og lavarter. I tillegg har store trær andre viktige økosystemfunksjoner som grønnstruktur, så det vurderes som viktig med en kontinuitet av store, gamle trær og hule eiker i landskapet. Det er derfor viktig for kommunen at kartfestet kunnskap om store, gamle trær og hule eiker kan legges inn i kommunens digitale kartgrunnlag så denne informasjonen er tilgjengelig for saksbehandlere, utbyggere og andre. Under kartleggingen ble både metodikken i NiN og DN-håndbok 13 fulgt for at resultatene skulle være nyttig for kommunen ved saksbehandling.

Totalt ble 186 trær registrert, hvorav 110 oppfylte kriteriene som «store trær». Av de kartlagte trærne er åtte trær eiker, hvorav seks kvalifiserer som store trær. Tre av disse eikene er forskriftstrær og er allerede registrert i Naturbase. Videre var 19 av 110 lokaliteter som regnes som «store trær» fremmede treslag. Store trær i Ås sentralområde forekommer mest i parkområder eller skogholt, ofte i klynger, men også som enkeltstående trær i hager eller ved urban bebyggelse. Gjennomsnittsomkretsen til alle kartlagte «store trær» var 182 cm. Oppsummert kan det være rimelig å si at trærne i Ås sentralområde er av god verdi og tilstand, men en langsiktig forvaltning av artsmangfoldet er avhengig av at man bevarer store, gamle trær og rekrutteringstrær.

Våre erfaringer fra å bruke en hybridmetode med både DN-håndbok 13 og NiN-systemet under kartleggingen er varierende. NiN-systemet er faglig solid og etterprøvbart, mens DN-håndbok 13 tillater detaljkartlegging av enkeltforekomster, som er nyttig til bruk i forvaltning. Bruken av en hybridmetode utgjør mer arbeid, men sørger for at både faglige og praktiske behov dekkes.

FORORD

SAMMENDRAG

1. INNLEDNING	1
1.1 Bakgrunn	1
1.2 Fremtidig utbygging og kartleggingsbehov	1
1.3 Store, gamle trær og hule eiker	2
1.4 Natur i Norge (NiN)	8
2. METODE	9
2.1 Undersøkelsesområde	9
2.2 Kartlegging	10
2.3 Databehandling	14
2.4 Feilkilder	14
3. RESULTATER	15
3.1 Oppsummering av lokalitetene	15
3.2 Artsfunn på lokalitetene	20
3.3 Påvirkninger	21
4. DISKUSJON	23
4.1 Generelle hensyn	23
4.2 Kartleggings- og kunnskapsbehov	24
4.3 NiN som metode og kunnskapsgrunnlag for forvaltningen	25
5. KONKLUSJON	26
REFERANSER	28
VEDLEGG 1	
VEDLEGG 2	
VEDLEGG 3	
VEDLEGG 4	

1. INNLEDNING

1.1 Bakgrunn

Det er foretatt en kartlegging av hule eiker og store trær i Ås sentralområde på oppdrag fra Ås kommune. Utgangspunktet for kartleggingen var at kommunen ønsket en god oversikt over store, gamle trær for å kunne vurdere tilstand og eventuelt bevare disse i forbindelse med utbygginger i Ås sentralområde. Det var også ønskelig at store, gamle trær ble kartlagt med spesielt fokus på verdifulle arter og hule eiker som ikke er fanget opp av tidligere kartlegginger.

BioFokus har tidligere utført kartlegginger av den utvalgte naturtypen hule eiker i Ås kommune (Lønnve, 2015, 2016). BioFokus har også kartlagt naturverdier i utvalgte områder (Jansson & Lønnve, 2018). Norconsult har nylig kartlagt grønn infrastruktur i Ås kommune (Norconsult, 2020). I 2020 kartla også Norconsult hule eiker etter Natur i Norge (NiN) på oppdrag fra Miljødirektoratet. Data fra forskjellige konsekvensutredninger innenfor kommunens areal er også i forskjellig grad lagt inn i Naturbase (for eksempel Jansson, 2011; Solvang, 2011; Midteng, 2016).

1.2 Fremtidig utbygging og kartleggingsbehov

Områdereguleringsplan for Ås sentralområde er nylig vedtatt (Ås kommune, 2019a), noe som vil medføre stor utvikling med detaljreguleringer og byggeaktivitet i fremtiden. Ås kommune vil ha en estimert befolkningsvekst fra 20 000 til ca. 30 000 innbyggere innen 2040, hvorav omtrent 10 000 innbyggere bor i Ås sentrum i dag.. Målet med områdereguleringsplanen er derfor at Ås utvikles til et bærekraftig og kompakt tettsted, med fortetting rundt jernbanestasjonen, som samtidig ivaretar viktige kvaliteter i tettstedet.

Områdereguleringsplanen nevner at eksisterende hule eiker og gamle enkelttrær er viktig habitat for insekter og sopp, og at det vurderes som viktig med en kontinuitet av store trær i landskapet, så det skal stilles krav om bevaring av disse i behandling av detaljreguleringsplaner. Det er derfor viktig for kommunen at kartfestet kunnskap om naturmangfold kan legges inn i kommunens digitale kartgrunnlag, Follokart, for at kunnskapen er tilgjengelig for saksbehandlere, utbyggere og andre.

Da det ikke finnes en oversikt over store enkelttrær annet enn hul eik i Ås kommune er hensikten med denne oppgaven å kartlegge store trær og deres tilstand i Ås sentralområde. En annen problemstilling

som kom opp under arbeidet med oppgaven er utfordringer med NiN-systemet i forbindelse med kartlegging i tettsted og urbane strøk, samt i forvaltningssammenheng. Utfordringer knyttet til NiN-systemet som grunnlag for prioriteringer og beslutninger i forvaltningen av tettbygde strøk, vil derfor også bli diskutert i rapporten.

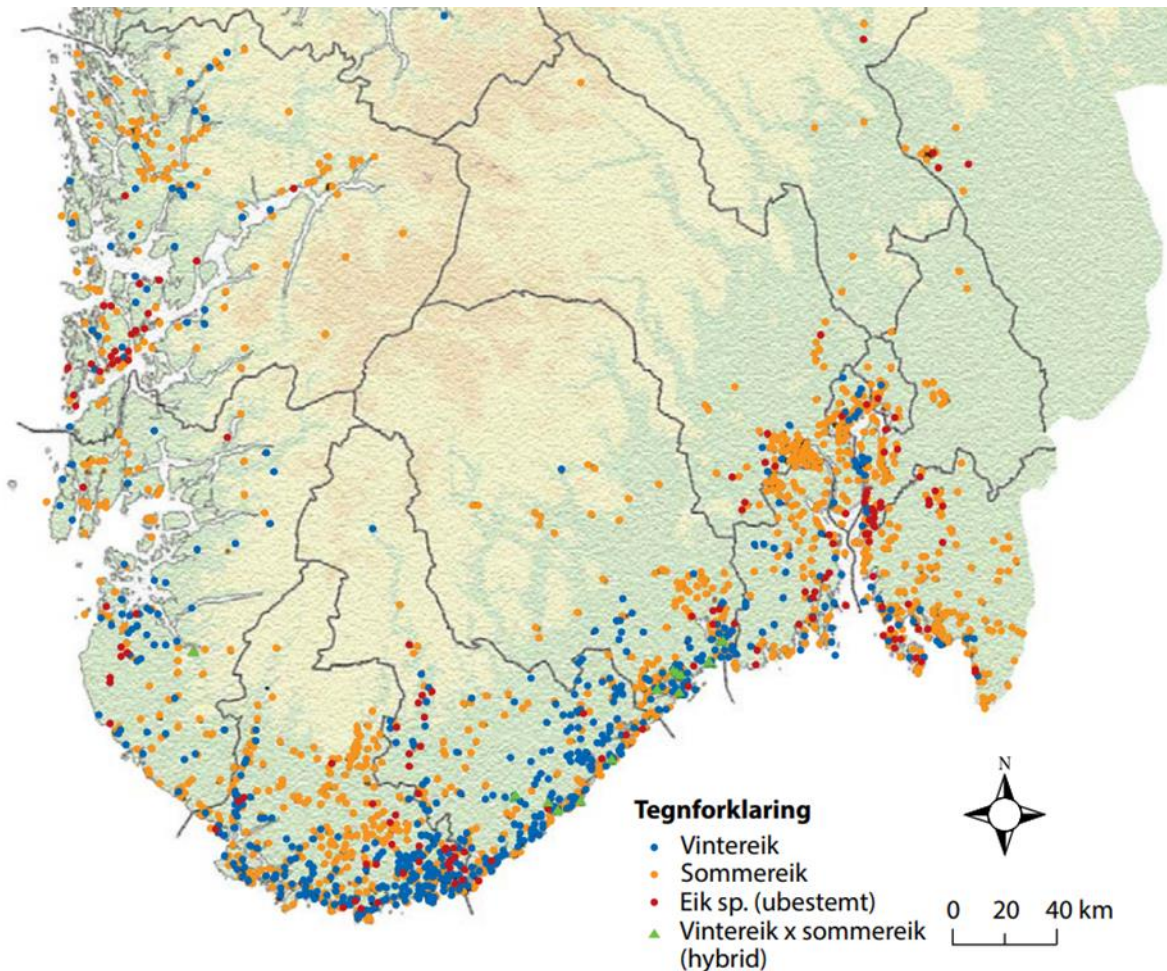
1.3 Store, gamle trær og hule eiker

1.3.1 Hule eiker som utvalgt naturtype

Hule eiker er en utvalgt naturtype etter naturmangfoldloven (nml) § 52. Med hule eiker menes eiketrær som har en brysthøydiameter (diameter målt ca. 130 cm over bakken) på minst 62 cm, samt eiketrær som er synlig hule og med en brysthøydiameter på minst 30 cm. «Synlig hule» defineres som eiketrær med indre hulrom større enn åpningen hvor åpningen er større enn 5 cm. Hule eiker som står over 20 meter inn i produktiv skog er derimot unntatt i forskriften (Forskrift om utvalgte naturtyper etter nml, 2011).

På grunn av manglende kartlegging er det usikkert hvor mange hule eiker som finnes i Norge, men det er estimert et antall på 138 000 hvorav anslagsvis 60 500 er forskriftstrær (Sverdrup-Thygeson, et al., 2018). Anslagsvis 16 000 av forskriftstrærne ligger i kantsonen til produktiv skog.

Utbredelsen av eik i Norge er begrenset til sørlige og kystnære strøk (Fig. 1) og består hovedsakelig av to arter, sommereik (*Quercus robur*) og vintereik (*Quercus petraea*). Eiketrær kan bli flere hundre år gamle, og de fleste hule eiker i Norge er eldre enn 200 år (Miljødirektoratet, 2020a). I løpet av den lange levetiden til eik oppstår det flere viktige mikrohabitater, som hulrom med vedmuld, grov sprekkebark, døde partier på stammen og døde grener i kronen (Hatlevoll, et al., 2019). Spesielt viktig er hulrommene med vedmuld. Vedmuld er en næringsrik blanding av råttent ved, sopphyfer og annet organisk materiale som for eksempel insektmøkk, døde insekter og rester av fuglereir. Disse næringsrike mikrohabitaterne danner grunnlaget for eikas rike tilknyttede artsmangfold, hvor omtrent 1500 forskjellige arter er antydning å leve i og på eiketrær (Hultengren, et al., 1997).

Figur 1. Hule eiker i Norge finnes hovedsakelig langs sørlige og kystnære strøk. Hentet fra: NINA/gbif (www.gbif.no)

Eik er det viktigste hulromsdannende treet i Norge (Hatlevoll, et al., 2019) og antageligvis det treslaget i Skandinavia som har flest arter knyttet til seg (Miljødirektoratet, 2020a). Mange av artene man finner i tilknytning til eik er eikespesialister, hvorav flere regnes som utrydningstruet (Artsdatabanken, 2021a). De fleste av disse utrydningstruede artene er knyttet til hulrom med vedmuld, grov sprekkebark og død ved (Olberg, et al., 2018). Potensialet for et høyt mangfold av rødlistearter er også styrt av geografiske faktorer, hvor de mest spesialiserte artene krever at eiketreet står soleksponert i en region med mange forekomster av eiker. Samtidig krever mange lavarter at eiketreet står i et område med lite luftforurensning, og for flere insektarter er det viktig at eiketreet står i en kulturmark med innslag av blomsterenger (Olberg, et al., 2018).

1.3.2 Store, gamle trær

Store, gamle trær er ikke en utvalgt naturtype og har ingen spesiell definisjon. “Store trær av gitt treslag” er et naturgitt objekt etter Natur i Norge (NiN) systemet hvor et “stort tre” defineres som et tre med brysthøydiameter over en viss grense som varierer mellom treslag.

Med store, gamle edelløvtrær menes ofte edelløvtrær med en brysthøydiameter over 20 cm, 30 cm eller 40 cm avhengig av treslag, eller med en alder av minst 200 år (Nordén, et al., 2015). Utenom eik finnes det sju stedeagne edelløvtrær i Norge: alm (*Ulmus glabra*), ask (*Fraxinus excelsior*), lind (*Tilia cordata*), spisslønn (*Acer platanoides*), hassel (*Corylus avellana*), svartor (*Alnus glutinosa*) og bøk (*Fagus sylvatica*).

Alm, ask og lind er treslag som kan bli mange hundre år gamle. Alm er klassifisert som sterkt truet (EN) på Norsk rødliste for arter 2021 på grunn av sterk tilbakegang, en oppgradering fra sårbar (VU) i rødlista fra 2015 (Artsdatabanken, 2015; Artsdatabanken, 2021a). Tilbakegangen skyldes blant annet almesyke forårsaket av soppene *Ophiostoma ulmi*, *Ophiostoma himal-ulmi* og *Ophiostoma novo-ulmi*. Ask er også klassifisert som sterkt truet (EN) på rødlista 2021, en oppgradering fra sårbar (VU). Ask er utsatt for askeskuddsyke, en svært alvorlig sykdom forårsaket av den vindbårne soppen *Hymenoscyphus fraxineus*. Lind har en mer sørlig utbredelse enn alm og ask og er nylig vurdert til nær truet (NT) i rødlista 2021, en oppgradering fra livskraftig (LC) i rødlista 2015, på grunn av forventet populasjonsnedgang på over 15 %. Den utvalgte naturtypen kalklindeskog er dominert av lind og er oppført som sterkt truet (EN) i Norsk rødliste for naturtyper 2018 (Artsdatabanken, 2018a).

Spisslønn kan bli opptil 200 år gammel og er den eneste arten i lønneslekta *Acer* som vokser vill i Norge (Nordén, et al., 2015). Hassel vokser sjeldent over 5-7 m og blir som oftest ikke eldre enn 60-70 år. Av norske stedeagne edelløvtrær har hassel størst utbredelse. Svartor inngår i naturtypen rik svartorsumpskog som er vurdert som sårbar (VU) i Norsk rødliste for naturtyper 2018. Svartor blir sjeldent eldre enn 200 år, men kan vokse seg store med kjuker stammer og sprekkebark. Bøk har en svært liten utbredelse i Norge og har glatt og sur bark som skiller seg ut fra andre stedeagne norske edelløvtrær.

Blant fremmede edelløvvarter med svært høy risiko på Fremmedartslista 2018 (Artsdatabanken, 2018b) finner man platanlønn (*Acer pseudoplatanus*), balsampoppel (*Populus balsamifera*), kurvpil (*Salix viminalis*), alpesal (*Sorbus mougeotii*), gullregn (*Laburnum anagyroides*) og alpegullregn (*L. alpinum*). Edelløvtrær i kategorien svært høy risiko har høy spredningsevne og økologisk effekt på naturmangfoldet. Av fremmede edelløvvarter med lav risiko finner man blant annet kjempepoppel (*Populus trichocarpa*).

Med store bartrær menes ofte bartrær med en brysthøydediameter på over 10 cm, 20 cm eller 40 cm avhengig av treslag. Skogen i Norge er dominert av bartrær og det finnes fire stedeagne arter: barlind (*Taxus baccata*), gran (*Picea abies*), furu (*Pinus sylvestris*) og einer (*Juniperus communis*). Barlind er vurdert til sårbar (VU) på rødlista på grunn av en pågående tilbakegang anslått til 20-40 %. Gran blir vanligvis mellom 20-30 meter høy med en diameter opptil 100 cm. Furutrær utgjør omtrent en fjerdedel av norske skoger og kan bli opp mot 500-600 år gamle med en diameter på rundt 150 cm. Einer vokser gjerne som busk og blir sjeldent store.

Blant fremmede bartrær med svært høy risiko på Fremmedartslista 2018 finner man blant annet sitkagran (*Picea sitchensis*), alpefuru (*Pinus mugo*) og bergfuru (*Pinus uncinata*). Fremmede bartrær med lav risiko inkluderer svartfuru (*Pinus nigra*) og sibirlerk (*Larix sibirica*).

I likhet med naturtypen hule eiker kan store, gamle trær danne levesteder og mikrohabitater i form av blant annet hullheter, død ved og sprekkebark. Antall arter, inkludert rødlistearter, på et tre øker ofte med trærnes diameter og alder (Nordén, et al., 2015). Både stedeagne og fremmede store, gamle trær kan ha verdifulle mikrohabitater eller andre viktige funksjoner som grønnstruktur.

1.3.3 Rødlistede arter tilknyttet eik og store, gamle trær

Barkstrukturen til eik og store, gamle trær er avgjørende for hvilke arter som forekommer på trærne, hvor sprekkebark og hulrom er spesielt viktige levesteder for flere rødlistede arter (Olberg, et al., 2018). Mange fugle- og flaggermusarter på rødlista bruker hule trær, som for eksempel stær (*Sturnus vulgaris*), børsteflaggermus (*Myotis nattereri*) og bredøreflaggermus (*Barbastella barbastellus*).

Utenom barkens struktur er også barkens surhetsgrad og næringsinnhold viktige egenskaper som har betydning for blant annet lav- og mosearter. Rikbarkstrær har høy pH og dermed lav surhetsgrad, mens fattigbarkstrær har høy surhetsgrad. Rikbarkstrær inkluderer alm, ask, spisslønn, osp og lind, mens furu, bjørk og gran er typiske fattigbarkstrær. Eik, selje og svartor har varierende, men som oftest sirkumnøytral pH. Med økende alder vil det også oppstå kjemiske endringer i barkens surhetsgrad.

Eik og furu har den groveste barkstrukturen man normalt finner blant stedeagne trær. Av treslagene i Norge er eik den viktigste for lav, sopp og insekter (Sverdrup-Thygeson & Bratli, 2011). Anslagsvis 400-500 arter av lav, moser og sopp har eik som eneste eller viktigste vertstre, og hule eiker huser 800-900 insektarter (Miljødirektoratet, 2020a). Eikespesialister av lav på rødlista inkluderer blant annet blomsterstry (*Usnea florida*), breinål (*Calicium adpersum*) og rustdoggnål (*Sclerophora coniophaea*). Eikespesialister av sopp på rødlista inkluderer safrankjuke (*Hapalopilus croceus*), eikeknivjuke (*Piptoporus quercinus*) og piggsvinsopp (*Hericium erinaceum*). Eikegullbasse (*Protaetia marmorata*)

og eikeblodsmeller (*Ampedus hjorti*) er eksempler på rødlistede insekter som foretrekker eik som vertstre.

Alm, ask og spisslønn er alle rikbarkstrær med en stor del overlappende artsmangfold. Når disse treslagene blir gamle får de en grov og ofte porøs sprekkebark. Lind har en noe hardere og glattere bark, men har fortsatt flere tilknyttede rødlistearter. Sluttrapporten til delprosjektet Gamle edelløvtrær (utenom eik) i ARKO-prosjektet (Arealer for Rødlistearter – Kartlegging og Overvåking) (Nordén, et al., 2015) viste at alm, ask og lind hadde henholdsvis 48, 63 og 42 tilknyttede lavarter på rødlista fra 2015. Videre hadde alm, ask og lind henholdsvis 49, 40 og 29 rødlistede tilknyttede sopparter. Almelav (*Gyalecta ulmi*), askegrye (*Collema leptaleum*) og gulringlav (*Rinodina flavosoralifera*) er eksempler på rødlistede lavarter som ofte forekommer på alm, ask og lind. Svartor kan også utvikle grov sprekkebark og er et viktig substrat for fuktighetskrevende lavarter, blant annet skoddelav (*Menegazzia terebrata*) og praktlav (*Cetrelia olivetorum*) som man finner på rødlista 2021 (Artsdatabanken, 2021a).

1.3.4 Fremmedarter tilknyttet eik og store, gamle trær

Fremmedarter tilknyttet edelløvtrær kan være skadelig for naturmangfoldet om arten har invasjonspotensiale og økologisk effekt som utgjør en risiko. Både almesyke og askeskuddsyke er forårsaket av fremmede sopparter. Fremmedarten harlekinmariehøne (*Harmonia axyridis*) er kjent som en av Norges mest invaderende insekter og vil trolig påvirke stedege mariehøne- og andre insekter svært negativt etter hvert som den får videre etablert seg. Gulrotvevkjerringa (*Opilio canestrinii*) har vist å spre seg veldig raskt og kan ha en negativ innvirkning på stedege vevkjerringarter.

1.3.5 Internasjonale forpliktelser og ansvarsarter

Norge forplikter seg til vern av biologisk mangfold gjennom tilslutning til for eksempel biomangfoldkonvensjonen (Convention on Biological Diversity, CBD) og Bernkonvensjonen. En ansvarsart har en vesentlig andel av sin naturlige utbredelse i Norge, hvor kommuner kan ha en viktig andel av den norske forekomsten. Ås kommune har flere truede ansvarsarter med tilknytning til trær (Jansson, et al., 2018). Svartflekstjertspinner (*Clostera anachoreta*) lever først og fremst på osp og selje på larvestadiet, men også på andre *Populus*- og *Salix*-arter. Gullrandvokssopp (*Hygrophorus chrysodon*) vokser på lind, hassel og sjeldent eik i kalklindeskog. Granråtevedbille (*Hylis procerulus*) er tilknyttet gran og gammel granskog.

1.3.6 Arealendringer

Da hule eiker ble vedtatt som utvalgt naturtype etter nml § 52 i 2011, fikk eik en bedre beskyttelse mot påvirkninger som nedbygging og hogst. Både private og offentlige grunneiere, utbyggere, offentlige myndigheter og entreprenører er pålagt å ta vare på hule eiker i arealforvaltning og saksbehandling. Handlingsplanen for hule eiker (Direktoratet for naturforvaltning, 2012) ble revidert i 2018 og har som mål å «ivareta og legge til rette for gunstig utvikling og rekruttering av hule eiker, slik at artene som er knyttet til hul gammel eik kan beholde eller eventuelt utvikle levedyktige populasjoner».

Miljødirektoratet (2020a) skriver at antallet hule eiker trolig går nedover. Andre omløp av nasjonal overvåking av hule eiker (Hatlevoll, et al., 2019) viste en nedgang på 5,4 % av overvåkingsseiker i forhold til første omløp, som utgjør et årlig frafall på 1,8 %. Nedgangen i antall hule eiker i Norge skyldes hovedsakelig utbygging og andre arealendringer som skogplanting, hogst og jordbruk (Olberg, et al., 2018). Ved utbygging hvor en eik ikke hogges ned, kan arealendringer i eikas nærområde likevel føre til at arter tilknyttet eika forsvinner eller at treet dør. For eksempel kan bebyggelse tett ved eiketrær endre sol- og vanntilgang, noe eikene tåler dårlig. Dette gjelder også andre store, gamle trær.

Hule eiker og store, gamle trær har flere verdifulle egenskaper som en del av grønnstruktur. Det er allerede godt kjent at tilgang til grøntområder er knyttet til bedre fysisk og psykisk helse (for eksempel Brauback, et al., 2017; Hunter, et al., 2019; Rojas-Rueda, et al., 2019). Videre kan elementer i grønn infrastruktur ha viktige økosystemfunksjoner som bidrar til å minske lokal luftforurensning, håndtere overflatevann og redusere lokale temperaturekstremer i byer og tettsteder (Jayasooriya, et al., 2017; Fletcher, et al., 2014; Santamouris, 2015). Grønnstruktur i norske byer og tettsteder er likevel under stadig press i form av nedbygging på grunn av tettstedsvekst og fortetting (Waaseth, 2006; Framstad, et al., 2018).

1.4 Natur i Norge (NiN)

Natur i Norge ble lansert i 2009 etter nesten hundre år med kartlegging ved hjelp av ulike kartleggingsverktøy (Artsdatabanken, 2021b). I starten, mellom 1920-tallet og 1990-tallet, var fokuset på kartlegging av vegetasjon. Etter hvert som bevisstheten om miljøvern og naturmangfold økte ble det gitt ut kartleggingshåndbøker for å kartlegge naturtyper som var sett på som verdifulle for naturmangfoldet. For eksempel kom den første utgaven av DN-håndbok 13 ut i 1999 som ble brukt til både å beskrive og verdisette naturtyper på land. Denne fikk imidlertid kritikk for at den åpnet for tolkning i beskrivelsen av naturtyper.

Etter at regjeringa la fram utkast og forslag til naturmangfoldloven i 2004, ble det behov for et nytt og bedre kartleggingssystem som var mindre subjektivt enn tidligere og som omfattet all natur i Norge, ikke bare spesielt verdifull natur (Naturhistorisk museum, 2011). Artsdatabanken startet derfor utviklingen og finansieringen av NiN i 2005. NiN ble utviklet av en gruppe profesjonelle, ledet av professor Rune Halvorsen (Naturhistorisk museum, 2011). Den første versjonen kom ut i 2009 - samme året som naturmangfoldloven ble vedtatt. Natur i Norge er et langsiktig prosjekt med mål om å “videreutvikle og dokumentere kunnskapen om naturtypevariasjon i Norge” og “skal kunne brukes til mange formål på tvers av samfunnssektorer, deriblant kartlegging av områder for ulike oppdragsgivere” (Naturhistorisk museum, 2011). I 2015 ble det bestemt av Stortinget at all offentlig kartlegging av natur i Norge skal bruke NiN-systemet, etter flere år med bruk av både NiN og DN-Håndbok 13.

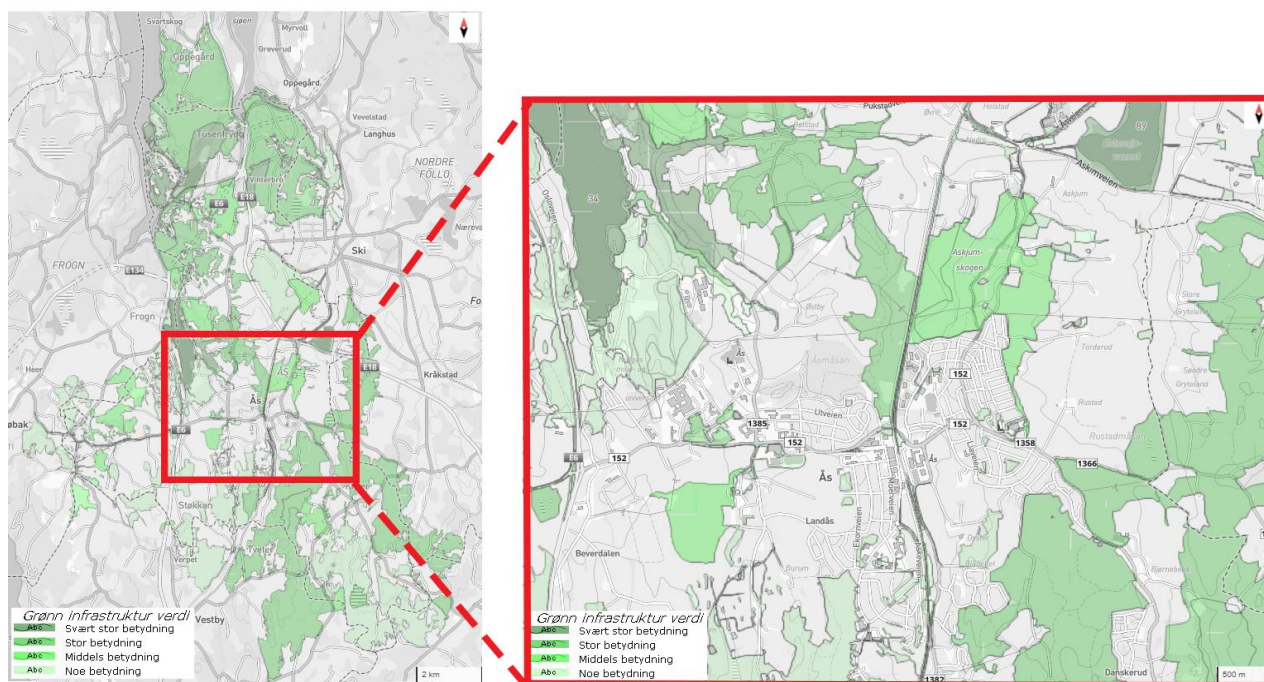
NiN er et hierarkisk kartleggingsverktøy. På øverste nivå består det av tre naturmangfoldnivåer inkludert landskap, natursystem og livsmedium (Artsdatabanken, 2018c). Natursystem er det mest brukte naturmangfoldnivået og består av tre natursystemer, herunder typeinndeling, lokale komplekse miljøvariabler (LKMer) og beskrivelsessystemet (Artsdatabanken, 2016). Naturtypeinndelingen defineres av sammenhengen mellom artssammensetning og hovedLKMer, mens beskrivelsessystemet beskriver ytterligere naturvariasjon med flere variabler (Naturhistorisk museum, 2011; Artsdatabanken, 2016). Naturtypeinndelingen kan brukes til kartlegging på flere romlige skalaer. Avhengig av formålet med kartleggingen kan typeinndelingen og beskrivelsessystemet brukes hver for seg eller sammen for en mer helhetlig beskrivelse av naturvariasjon.

2. METODE

2.1 Undersøkellesområde

Ås kommune befinner seg for det meste i en boreonemoral vegetasjonssone under marin grense (Jansson & Lønnve, 2018). Navnet Ås stammer fra flere morenerygger som gir kommunen det karakteristiske bølgende jordbrukslandskapet med lave åsrygger. I nord finner man det høyeste punktet på 172 moh på skogkledde bergformasjoner. Sentralt i kommunen finnes det tykke marine avsetninger som gir et godt grunnlag for jordbruk, mens landskapet i sør varierer mellom høydedrag med barskog og mindre dalfører.

Vegetasjonen i Ås kommune består hovedsakelig av boreal skog med gran og furu, samt noe edelløvskog med lønn, lind, alm, ask, svartor og enkeltstående forekomster av eik der ikke barskog er plantet (Norconsult, 2020). Store deler av landskapet til kommunen, herunder også Ås sentralområde, er kategorisert etter NiN som innlandsslettelandskap under skoggrensen med tettsted og høyt jordbrukspreg. De viktigste områdene for biologisk mangfold finnes i skog i områder kartlagt som grønn infrastruktur med høy verdisetting (Norconsult, 2020) utenfor bebygde områder, eksempelvis ved Årungen, Østensjøvannet og Pollevannet. Ås sentralområde er svært tettbebyggt med fragmenterte grøntområder, men har fremdeles grøntområder med noe til stor verdi (Fig. 2), blant annet Åsmåsan med flere registrerte naturtyper knyttet til myr og rik sump- og kildeskog.

Figur 2. Grønn infrastruktur med verddivurdering i Ås sentralområde i forhold til den overordnede grønnstrukturen i Ås kommune. Kilde: Norconsult, 2020. Hentet fra: www.kommunekart.com

2.2 Kartlegging

2.2.1 Utstyr og forberedelser

Før feltarbeidet ble flyfoto innenfor studieområdet undersøkt på Norkarts kommunale karttjeneste. Kartene ble skrevet ut og studieområdet tegnet opp. I møte med oppdragsgiver kom det frem at kartleggingsområdet skulle være de områdene av Ås sentrum som var omfattet av den nylig vedtatte områdereguleringen for sentralområdet. Kartleggingen fulgte et kart i kvalitetsprogrammet for områdereguleringsplan Ås sentralområde, hvor sentrum er delt inn i fem delområder (Fig. 3) (Ås kommune, 2019b). Feltarbeidet startet i området nærmest rådhuset (1) og fortsatte deretter i deler av områdene øst for sentrum (4 og 5) før Sagaveien/Moerveien (3) (Fig. 3). Delområde to ble nedprioritert grunnet tidsbegrensning. Utstyret som ble brukt var et Ironside målebånd på 30 m for å måle omkretsen på trærne, en linjal for å måle dybden på sprekkebark og hulheter og mobil med GPS-appen “My GPS Coordinates” for å stedfestet kartlagte trær. GPS-appen har en feilmargen på 4 m. I tillegg ble mobilkamera brukt til å ta bilde av kartleggingsobjektene. Gyldendals nordiske feltflora og gyldendals nordiske Flora ble brukt ved tilfeller av usikkerhet rundt treslag (Mossberg & Stenberg, 2010; Mossberg & Stenberg, 2014).

Det var et ønske fra kartleggerens side å bruke iPad med kartleggingsverktøyet NiN-app i feltarbeidet, men etter kommunikasjon med Miljødirektoratet kom det frem at tilgang til deres digitale bestillingsverktøy forutsetter at minimumskrav til kompetanse for kartlegging er oppfylt og at kartleggerne er del av et foretak med gyldig organisasjonsnummer (Miljødirektoratet, 2021a). Dette hindret også kommunens ønske om at data skulle legges inn i Naturbase, da kommunen selv ikke har ansatte som oppfyller Miljødirektoratets minimumskrav til kartleggere.

Målet for feltarbeidet var å kartlegge så mange trær som mulig i studieområdet innenfor tidsrammen vi hadde. I begynnelsen ble trærne beskrevet så detaljert som mulig etter kartleggerens kompetansenivå. Etterhvert ble tidsbruken på detaljbeskrivelser for høy, så datainnhenting ble justert for de siste feltturene. Da ble bare den viktigste informasjonen inkludert, som omkrets, koordinat, sprekkebark, hulhet og om det fantes mose eller lav på trærne. I felt ble all informasjon om lokasjonene registrert i et utskrevet excelskjema som deretter ble ført inn digitalt før databearbeiding. Feltarbeidet ble utført i september og oktober 2021.

Figur 3. Delområder omfattet av Kvalitetsprogram for områderegeringsplan Ås sentralområde (Ås kommune, 2019b).
I dette prosjektet ble område 1 og 3 kartlagt, samt deler av del 2, 4 og 5.

2.2.2 Kartleggingsmetodikk

I kartleggingen ble både metodikken i NiN og DN-Håndbok 13 fulgt (se Vedlegg 2). For hule eiker ble i tillegg Miljødirektoratets instruks for kartlegging av terrestriske naturtyper etter NiN2 (versjon 08.06.2021) brukt. Grunnen til at både NiN og DN-Håndbok 13 ble anvendt er ønsket om at kartleggingen skulle være nyttig for kommunen i deres saksbehandling. Tidligere kartlegginger av hule eiker i Ås kommune gjort av Biofokus har benyttet DN-Håndbok 13 og ifølge kommunikasjon med kommunen er beskrivelsene gjort i disse rapportene nyttige for forvaltningen (Lønnve, 2015; Lønnve, 2016). NiN er nytt og mange har ikke fått opplæring i hvordan NiN-kartlegginger skal forstås i forbindelse med saksbehandling i areal- og reguleringsplaner. I tillegg setter ikke NiN verdi på kartleggingsobjekter, noe som kan gjøre det vanskelig for saksbehandlere uten utdanning i biologisk eller økologirelaterte studier å vurdere naturverdi opp mot samfunnsmessige behov.

Kommunen ønsket opprinnelig at NiN-metodikken skulle brukes, da dette fra 2021 er den nye obligatoriske og anerkjente metoden for kartlegging av naturtyper i konsekvensutredninger (Miljødirektoratet, 2020b), og som er påkrevd for å legge inn i den nasjonale kartbasen Naturbase, som kommunen bruker som grunnlag for sin kartportal Kommunekart. Miljødirektoratets instruks for

kartlegging omfatter kun 111 naturtyper, hvorav hule eiker er det eneste treslaget med egen instruks, da dette er en utvalgt naturtype med egen forskrift etter naturmangfoldloven. Hule eiker var allerede godt kartlagt etter NiN-metodikken i Ås sentrum. Store gamle trær av flere treslag, som kommunen ønsket kartlagt, er ikke en del av instruksene, selv om den er basert på NiN. Dermed bestemte vi oss for å bruke NiN-metodikken for andre treslag, og utarbeide et kartgrunnlag som kommunen kunne legge inn lokalt i Kommunekart.

I NiN kartlegges imidlertid ikke individuelle trær, og i tillegg er store og gamle trær to forskjellige kategorier i beskrivelsessystemet. Da det ikke var mulig å ta boreprøver for å finne trærnes alder, ble kategorien “Gamle trær av gitt treslag” utelatt, mens “Store trær av gitt treslag” (4TS) ble benyttet. Dette er en variabel i beskrivelsessystemet til NiN. I kartlegging etter denne beskrivelsesenheten skal antall trær av gitt treslag per dekar registreres på en 2-logaritmisk skala, hvor stort tre er definert som tre med diameter i brysthøyde over en gitt minimumsgrense for hvert treslag (Tabell 1). Her skal antall trær av gitt omkrets egentlig estimeres, men da kommunen ønsket en oversikt over store trær og hvor de befinner seg, målte vi omkretsen til nesten alle trærne vi registrerte. I tillegg ble trærne registrert som enkeltforekomster heller enn andel innenfor 1 dekar. En liten del av dem ble målt på øyemål da de stod i utilgjengelig terreng eller hvor grunneier ikke var til stede for å gi tillatelse til måling (se feilkilder for detaljer).

Tabell 1: Minimumsgrense i diameter i brysthøyde for definisjon av stort tre for ulike treslag (Halvorsen & Bratli, 2018).

Kode	Treslag	Diameter	Tilsvarende omkrets (cm)
PIab	gran (<i>Picea abies</i>)	> 40	126 cm
PUsy	furu (<i>Pinus sylvestris</i>)	> 40	126 cm
TAbA	barlind (<i>Taxus baccata</i>)	> 20	63 cm
JUco	einer (<i>Juniperus communis</i>)	> 10	32 cm
-	alle andre bartreslag	> 40	126 cm
AL, ALgl, ALin	or (<i>Alnus spp.</i>)	> 30	95 cm
-	alle andre edellauvtreslag	> 40	126 cm
POtr	osp (<i>Populus tremula</i>)	> 40	126 cm
BE, BEpe, BEpu	bjørk (<i>Betula spp.</i>)	> 40	126 cm
SOau	rogn (<i>Sorbus aucuparia</i>)	> 30	95 cm
SACA	selje (<i>Salix caprea</i>)	> 30	95 cm
-	alle andre boreale lauvtreslag og pil og vier	> 20	63 cm

Selv om forskriftseikene tidligere har blitt kartlagt og ligger inne i Naturbase, ble disse også inkludert i feltarbeidet i tilfelle vi fant hule eiker som ikke har blitt tatt med i tidligere kartlegginger. Til dette ble Miljødirektoratets instruks for kartlegging av hule eiker brukt. Av instruksjonen følger det at levende og døde eiker med synlig hulhet og diameter i brysthøyde >30 cm og alle eiker med >63 cm i diameter i brysthøyde skal registreres (Miljødirektoratet, 2021b). Brysthøyde tilsvarer 1,3 m over bakken. Definisjonen på synlig hulhet er en åpning på minst 5 cm. For synlig hule eiker brukes variabelen 4TL-HL “Hult lauvtre” fra beskrivelsessystemet i NiN. Dersom eika oppfyller størrelseskriteriet uten å være synlig hul, skal den registreres, men variabelen settes til 0. Detaljerte beskrivelser om tilstand og naturmangfold på eikene ble ikke utført, da dette er tilgjengelig for tidligere registreringer av eikene i Naturbase.

Variabelen 4TL-HL “Hult lauvtre” i NiN skal brukes til å registrere estimert antall hule lauvtrær per dekar (Artsdatabanken, 2019a). For å oppfylle kravene til denne variabelen skal treet være minst 30 cm i diameter i brysthøyde og inneholde minst ett hulrom. Et hulrom er definert som et hulrom med indre diameter på minst 5 cm og med et “minst 5 cm tykt lag av tremold som består av løse vedrester som er helt eller delvis nedbrutt av sopp, eventuelt også spist eller på annen måte bearbeidet av invertebrater”. Hulrommet skal ha oppstått “ved at deler av kjerneveden er totalt nedbrutt av råtesopp”. Ettersom at disse kravene er relativt omfattende og rigide ble hulrom som ikke tilfredsstiller alle definisjoner inkludert i registreringen av lokasjoner og inkludert som kommentar til enkelttrær. Grunnen til dette er at trær med hulrom som akkurat ikke når minimumsgrensen på størrelse eller tremoldinnhold også kan være viktig for naturmangfold. Trær med hulrom som oppfylte kravene ble registrert etter NiN-metodikken.

Det samme gjelder for trær med sprekkebark som etter NiN skal kartlegges etter variabelen 4TL-SB (Artsdatabanken, 2019b). Definisjonen på et tre med sprekkebark er at minst 8 kvalifiserte sprekker per kvadratmeter må dekke minst 25% av de nederste 2 m av stammen. En sprekke må være minst 4 cm dyp og ha en lengde på minst 10 cm for at den skal gjelde. Med halvgrov sprekkebark menes i denne rapporten sprekkebark med 2-3 cm dybde. Flere av trærne hadde grov og dyp sprekkebark med tilhørende lavarter, men kvalifiserte ikke til NiN-registrering. For disse trærne ble det derimot registrert kommentar til punktregistrering med mål på sprekkybde.

DN-håndbok 13 ble brukt til lokalitetsbeskrivelse og verdisseting for noen lokasjoner, da det var ønskelig av oppdragsgiver til bruk i forvaltning (Vedlegg 4). De obligatoriske egenskapene inkludert i lokalitetsbeskrivelsen er beliggenhet/avgrensning, naturtyper og utforminger, artsmangfold, påvirkning/bruk, verdibegrunnelse og verdi. Ikke-obligatoriske egenskaper inkludert i vurderingen er

skjøtsel og hensyn. Trærne som er verdsatt inkluderer kun de trærne som er innenfor inngangsverdien (omkretsstørrelse iht. DN-håndbok 13) for enten eik, edelløvtrær, furu eller boreale løvtrær, altså en omkrets på henholdsvis over 200 cm (95 cm hvis hul), over 200 cm (125 cm hvis hul), over 250 cm (125 cm hvis hul) eller over 300 cm (125 cm hvis hul). Alle andre trær som ikke er innenfor inngangsverdien ble ikke vurdert.

2.3 Databehandling

Innsamlet data ble ført opp på en Google regneark-fil. Vi konverterte deretter dataene til en csv-fil før vi la det inn i QGIS Desktop 3.18.3. Vi opprettet en shapefil med de koordinatfestede lokalitetene som punktregistreringer. Vi baserte oss deretter på Miljødirektoratets kartleggingsveileder for hule eiker 2021 og tegnet polygoner med 15 meter i radius fra stammens hovedpunkt for å lage buffersoner rundt alle forskriftseikene. For de andre trærne forholdt vi oss til kommunens forslag om bufferradius som var basert på anvendbarhet av kartet. Kommunen ville unngå overlapp mellom trær i kartet, og ønsket dermed en mindre buffersoner. En 5 meter i radius buffersoner ble lagt til de kartleggingsobjektene som kvalifiserer som store trær og en 3 meter buffersoner ble lagt til mindre trær. Størrelsen på buffersonen tilsvarende ikke nødvendigvis størrelsen på rotsonen til de ulike trærne. Dette må hensyntas i forbindelse med utbygginger for å unngå skade på rotsonen til trærne.

Vi laget også et overordnet lag som viser undersøkelsesområdet. Dette ble gjort ved å lage en ny tom shapefil og deretter bruke redigeringsverktøy for å lage omrisset av studieområdet. Videre ble det opprettet en tom shapefil for å tegne opp polygoner som omringer områdene rundt trærne. Disse ble brukt til å estimere antall trær per dekar for å kunne oppgi korrekte kartleggingskoder etter NiN til dataene i polygonlaget. Grafer ble laget ut fra data i Google Regneark-filen.

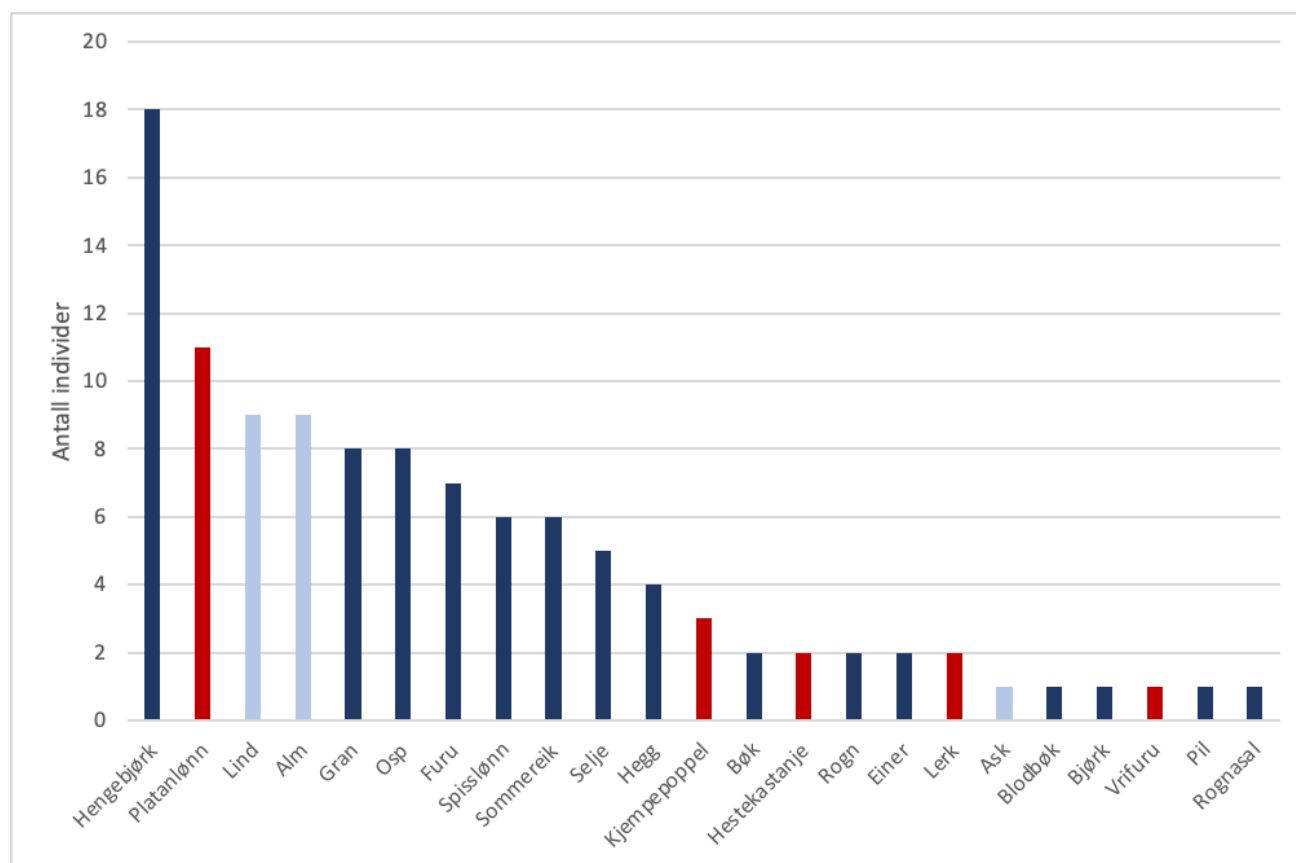
2.4 Feilkilder

På grunn av vanskelig terreng ble det tatt øyemål på 12 individer av gran som ble estimert å være ca. 80 cm i omkrets etter å ha målt et annet nærliggende grantre på 118 cm i omkrets. En ask (lokalitetsnr 169) ble fjernet grunnet feilregistrering av koordinat. Flere trær som var små fremmedartstrær av mindre betydning ble ekskludert da de ble lagt inn i regnearket. Dermed vil resultatene ha lokalitetsnr som er høyere enn antallet trær kartlagt. Omkretsmålene er ikke alltid helt nøyaktige med noen cm i feilmargen. I tillegg kan det hende vi ikke har klart å fange opp alle trær med begynnende hulheter da det kan være vanskelig å se utenfra. Videre kan noen koordinatpunkter være unøyaktige da GPS-appen har en feilmargen på 4 m og da noen av trærne ble registrert med likt koordinat hvis de stod innenfor denne. En annen feilkilde er usikkerhet rundt arter, da noen kan være hybrider/mellomarter av andre arter som kan være vanskelig å skille for uerfarne kartleggere.

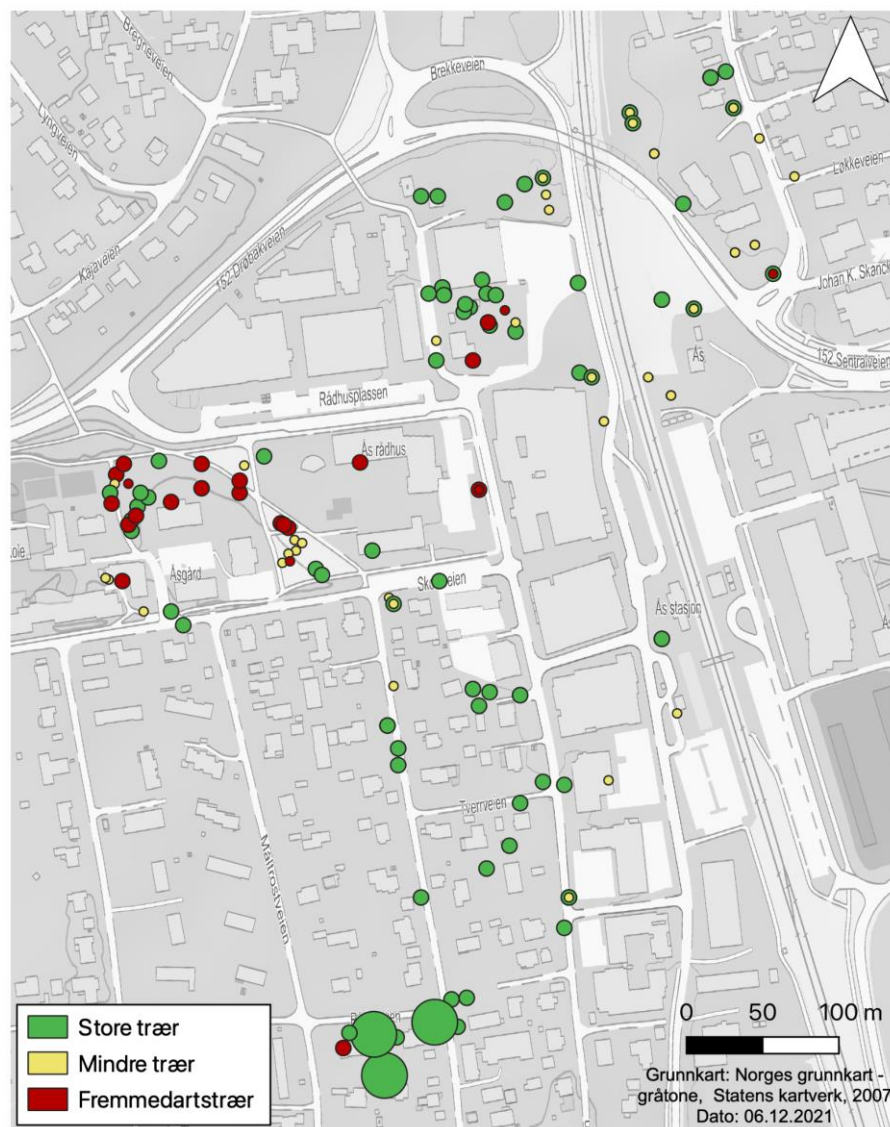
3. RESULTATER

3.1 Oppsummering av lokalitetene

Oppsummering av lokalitetene er presentert i lokalitetstabellen i Vedlegg 1 (se også Vedlegg 2). I kartleggingen ble totalt 186 trær registrert, 161 trær av norske treslag og 24 individer av fremmedartstrær, samt en pil (*Salix* sp.) som ikke er artsbestemt (Fig. 4). Av disse kvalifiserte 110 trær som store trær etter NiNs størrelseskrav (Tabell 1), men 19 av disse var fremmede treslag (Fig. 4). Videre resultater som bruker begrepet “store trær” inkluderer trær som tilfredsstillter NiNs definisjon for store trær. Store trær i Ås sentralområde forekommer mest i parkområder eller skogholt, ofte i klynger, men også som enkeltstående trær i hager eller ved urban bebyggelse og parkeringsplasser (Fig. 5). De store trærne av fremmede treslag forekommer mest i parkområder nært rådhuset, selv om noen få spredte forekomster av dem ble registrert nord og øst for sentrumskjernen (Fig. 5).

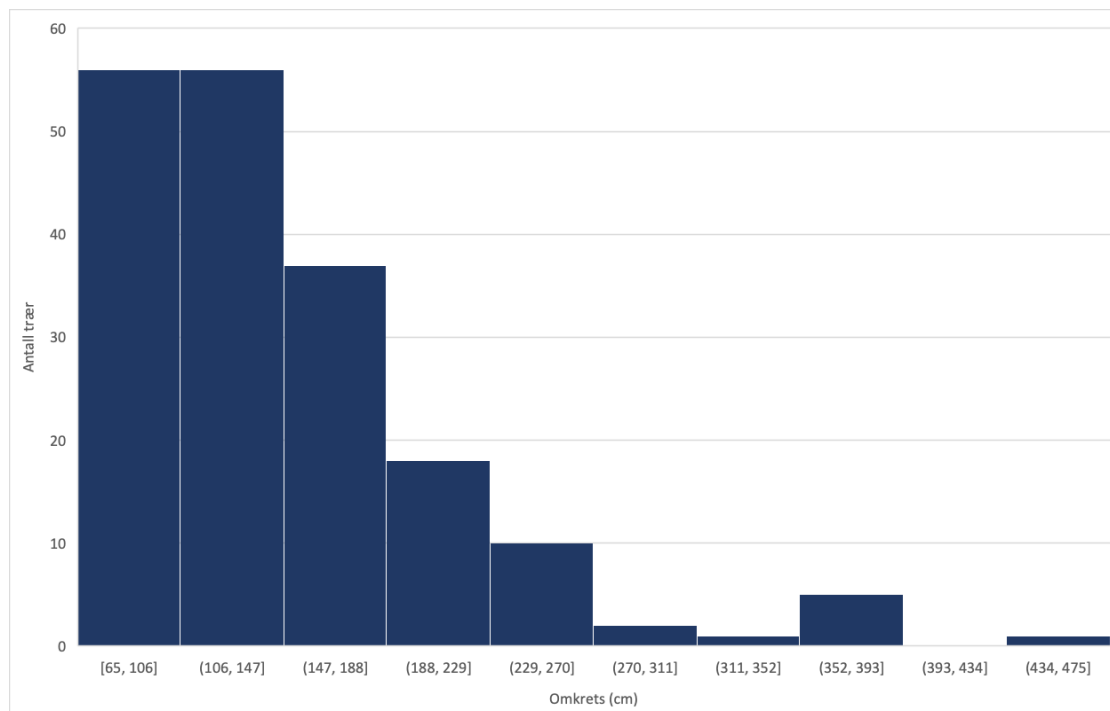

Figur 4. Søylediagram som viser antall kartlagte trær som defineres som store trær fordelt på treslag. Rødlistede arter er vist med lyseblå søyler og fremmedarter er vist med røde søyler.

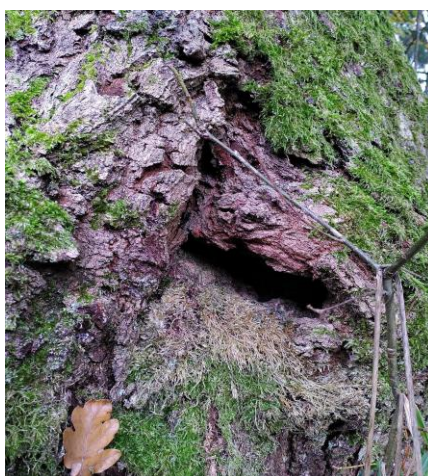
Figur 5. Kart over kartlagte trær i Ås sentrum. Eiker som omfattes av forskriften er vist med store sirkler (radius 15 m). Store trær og mindre trær har bufferradius på henholdsvis 5 m og 3 m. Bufferradius tilsvarer ikke trærnes rotsone og må ved utbygging undersøkes nærmere. Se vedlegg 3 for kart med fargepalett tilpasset rød-grønn fargeblindhet.

Gjennomsnittsomkretsen til alle de kartlagte trærne var 148 cm, mens de trærne som kvalifiserer som store trær etter NiN hadde en gjennomsnittlig omkrets på 182 cm (Fig. 6). Det treet som var størst i omkrets av de kartlagte trærne var en selje (*Salix caprea*) på 435 cm i omkrets. Dette var det eneste treet registrert med over 400 cm i omkrets. Vi fant også fire almer på henholdsvis 390 cm, 381 cm, 334 cm og 299 cm i omkrets, samt tre store kjempepopler (*Populus trichocarpa*) på mellom 360 og 380 cm i omkrets. Totalt var det 23 trær med mellom 200 og 300 cm i omkrets. Under feltarbeidet ble det også observert store trær som var hugget og ble lagt igjen for å råtne. Det var også hogststubber fra vanlig vedhogst av potensielle kartleggingsverdige trær. Omkretsen på disse var rundt 80-100 cm.

Figur 6. Søylediagram som viser størrelsesfordelingen til de kartlagte trærne. X-aksen viser intervaller av omkretsstørrelser i cm.

Totalt åtte sommereiker (*Quercus robur*) ble registrert, hvorav seks kvalifiserer som store trær. Av disse tilfredsstillter tre eiketrær kravene om størrelse i forskriften for hule eiker. Disse har tidligere blitt kartlagt og lastet opp i Naturbase. Detaljert beskrivelse av deres lokalitet og tilstand ble derfor ikke prioritert, da dette er oppdatert i Naturbases kart. De tre forskriftseikene ble funnet ved Rådyrveien sør i sentrum, mens de andre eikene forekommer spredt i delområder en og fem, altså i sentrum og øst for jernbanen (Fig. 3). Ingen av eikene hadde synlige hulrom som tilfredsstillter kravene etter NiN, men den ene hadde et påbegynt hulrom nederst på stammen (Fig. 7). Under kartleggingen observerte vi også at et tre som tidligere har blitt registrert i Naturbase som sommereik egentlig var en rognasal (*Hedlundia hybrida*) (lokalitetnr 154) (Vedlegg 1) (Miljødirektoratet, 2021c).

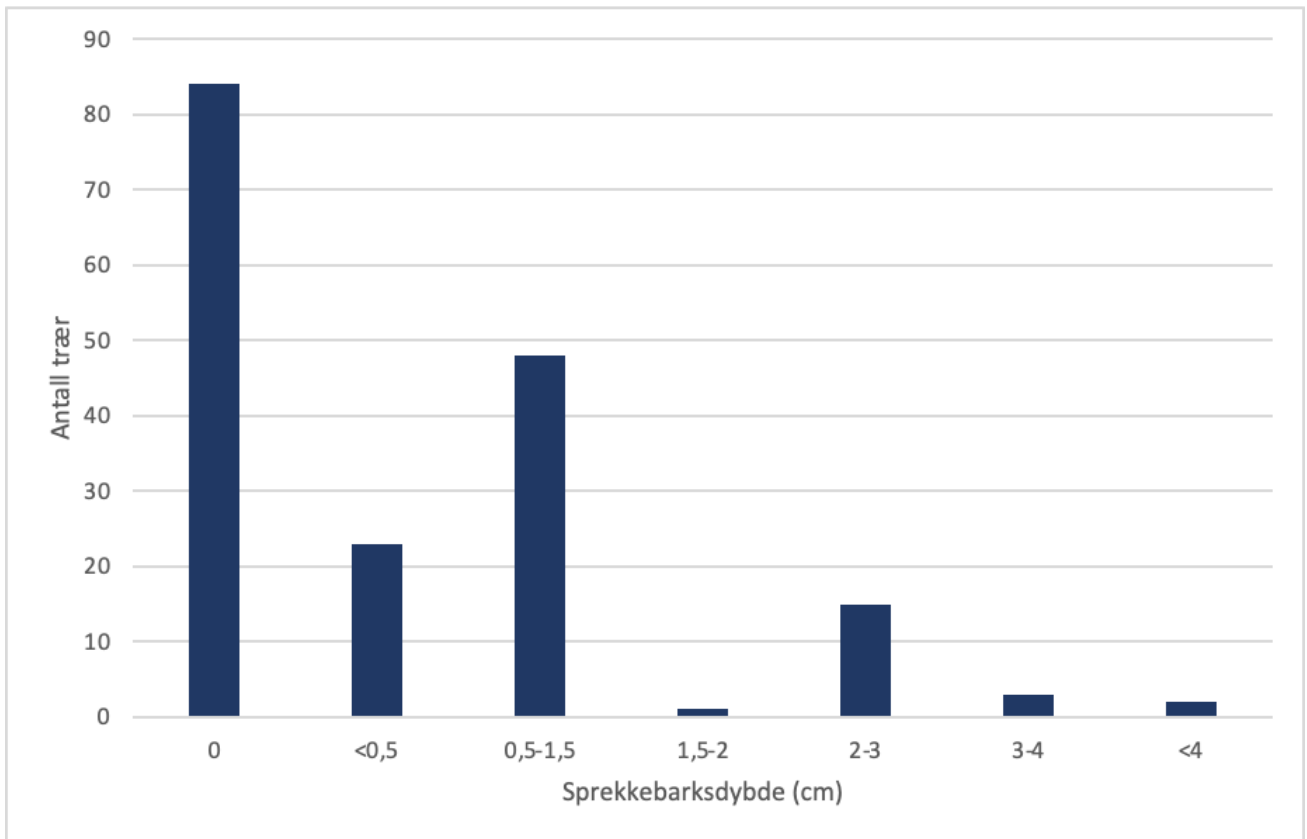
Figur 7. Påbegynt hulrom nederst på stammen av eik i Rådyrveien. Foto: Vida Steiro.

Av rødlistede arter ble det kartlagt ti alm (*Ulmus glabra*) og seks ask (*Fraxinus excelsior*) som er sterkt truede (EN) arter (Artsdatabanken, 2021a). I tillegg ble det kartlagt elleve lind (*Tilia cordata*) som er nær truet (NT) på rødlista. Ni av ti registrerte almer, ni av elleve lind og ett av seks registrerte asker kvalifiserte som store trær etter NiN. Av almene hadde ni av ti påbegynt sprekkebark, mens én alm viste tegn til påbegynt hulhet. Av asketrær hadde tre av seks påbegynt sprekkebark og én viste potensiale for hulhet. En annen ask med potensiale for hulrom manglet fem cm på omkretskravet for store trær av gitt treslag etter NiN.

Til sammen ble tjueto forskjellige arter av store trær registrert, hvorav fem var fremmedarter, seksten var norske arter og én ukjent *Salix* sp. Platanlønn og hestekastanje, som forekommer spesielt i og rundt sentrumskjernen, regnes som arter av henholdsvis svært høy risiko (SE) og potensielt høy risiko (PH) på fremmedartslista (Artsdatabanken, 2018b), mens rødeik og kjempepoppe er av lav risiko (LO). Det ble også funnet en vrifuru som er av svært høy risiko (SE). De andre fremmedartene har risikokategori ikke risikovurdert (NR). Arten med flest individer av store trær var Hengebjørk. Én død bjørkestamme ble registrert i skogholtet nær Coop Extra Raveien (lokalitetsnr 67).

Til sammen hadde 48 trær rundt 1 cm dyp sprekkebark, mens 16 hadde sprekker med dybde 1,5-3 cm og tre trær hadde 3-4 cm dyp sprekkebark (Fig. 8). En kjempepoppe og en pil hadde sprekkebark på opptil 4 cm dybde, men denne dekket ikke et stort nok areal av treet til å kvalifisere som sprekkebarkstrær. Selv om flere av trærne ikke nådde NiN sine krav om sprekkebarkdybde var barken på disse trærne godt utviklet og vi observerte mose-, lav- og sopparter inne i barksprekkene (Fig. 9). En furu som ikke kvalifiserer som stort tre hadde sprekkebark med opptil 3-4 cm dybde. 11 spisslønn viser potensiale til utvikling av grov sprekkebark. 19 av de kartlagte trærne har hulrom, påbegynte hulheter eller potensielt påbegynte hulheter, men tilfredsstillende ikke kriteriene til NiN for hule lauvtrær. Flere har potensiale for hulromdannelse i fremtiden. To trær, en lind og en hengebjørk har hulrom med muld og tilfredsstillende trolig NiN-kravene som hult lauvtre. Flere individer av selje har forekomst av forskjellige kjuker og sopper, i tillegg til mye mose og lav (Fig. 9). Flere seljetrær har død ved. Alle sommereikene som ble kartlagt hadde påbegynt sprekkebark.

Flere fremmedarter hadde påbegynt sprekkebark og/eller hulhet. Det ble blant annet funnet to store lerk (*Larix decidua*) som viste tegn på påbegynt sprekkebark. Av fremmedarten platanlønn (*Acer pseudoplatanus*) ble det registrert to trær med hulhet og to trær med potensiale for hulhet, i tillegg til at to av trærne har påbegynt sprekkebark. Det var forekomst av en vrifuru (*Pinus contorta*) med påbegynt sprekkebark.

Figur 8. Søylediagram som viser fordelingen av sprekkedypde til de kartlagte trærne.

Figur 9. Lokalitetnr 63. Slimsopp (*Reticularia* sp.) og kjuke (ukjent) observert i sprekkene til selje ved Åsgård skole.

Foto: Vida Steiro og Therese Børseth.

3.2 Artsfunn på lokalitetene

Av artsfunn på trærne ble det registrert en rekke sopp-, mose- og lavarter på flere av trærne, men ingen av dem kjent som sjeldne eller av spesielt viktig forvaltningsinteresse. Messinglav og vanlig kvistlav gikk igjen på mange av trærne, disse er relativt tolerante overfor luftforurensning og er vanlige i byområder. Bristlav er litt mer følsom for forurensning, men forekom på majoriteten av trærne. Flere edderkoppdyr og insekter ble også observert. Gulrotvevkjerring (*Opilio canestrinii*), av svært høy risiko (SE) på fremmedartslista, ble observert på flere trær. Ei harlekinmarihønelarve (SE) og en harlekinmarihøne (SE) (*Harmonia axyridis*, f. *succinea*) ble også observert på to av trærne i sentrum. Flere kjukearter ble registrert, blant annet rødbrandkjuke (*Fomitopsis pinicola*), lønnekjuke (*Oxyporus* sp.), kreftkjuke (*Inonotus obliquus*), ildkjuke (*Phellinus*) og kjuke av *Phellinus* sp., som alle regnes som livskraftige (LC) (Artsdatabanken, 2021a; Fig. 10 og 11). På den ene eika ble det observert en hakkespett, trolig en flaggspett (*Dendrocopus major*). Lønnekjuka på lokalitetnr 65 burde mikroskoperes for å se om det kan være Almekjuke (*Oxyporus obducens*) da den er vurdert til sterkt truet (EN) på rødlista.

Figur 10. Til venstre: Lokalitetnr 67. Rødbrandkjuke (*Fomitopsis pinicola*) funnet på død bjørk. Til høyre: Lokalitetnr 80. Kreftkjuke (*Inonotus obliquus*) funnet på et bjørketre. Foto: Silje Helen R.G.

Figur 11. Til venstre: Lokalitetnr 65. Lønnekjuka (*Oxyporus* sp.) funnet på en alm. Til høyre: Lokalitetnr 76. Kjuka (*Phellinus* sp.) funnet på en selje. Foto: Silje Helen R.G.

3.3 Påvirkninger

Det vanligste inngrepet observert under kartleggingen var at greiner var kappet av. De fleste trær med avkappede greiner stod nært gangstier og veier og antas å ha blitt skjøttet av sikkerhetsmessige hensyn eller av hensyn til fremkommelighet. Andre inngrep observert var for eksempel spikere i trestammen, opphengte fuglekasser, oppskrapet bark, knivkutt og inngrodd tau eller vaiere. Et av trærne hadde også vokst inn i og rundt et skilt (Fig. 12).

Figur 12. Lokalitetnr 33. Alm med inngrodd skilt. Foto: Silje Helen R.G.

Borebillehull ble observert på fire trær, to av dem asker som ikke tilfredsstiller kravene for store trær etter NiN, men som er sårbare på rødlista. De andre to var furuer som kvalifiserer som store trær og så ellers friske ut (Fig. 13). Det ble også funnet borebillehull på den døde bjørkestammen (lokalitetsnr 67). Fire trær så ut til å ha en soppsykdom da det ble observert rød sopp i barksprekkene deres.

Figur 13: Til venstre: Lokalitetnr. 30. Rød sopp i barksprekkene til hegg. Til høyre: Lokalitetnr 31. Borebillehull i furu.

4. DISKUSJON

4.1 Generelle hensyn

Forskriftseikene står nær hverandre sør i undersøkelsesområdet, mens forekomsten av andre eiker er noe spredt rundt i Ås sentrum (Fig. 5). Mange eikespesialister er avhengig av at vertstreet står i et område med mange forekomster av eik, så det vil være en fordel å bevare alle eiketruene i sentralområde som rekrutteringstrær (Nordén et al., 2015) (se kap. 1.3.1). Flere av de kartlagte eikene som ikke tilfredsstillt kriteriene i forskriften var halvgrove og hadde antydninger til påbegynt hulhet. Dette er egenskaper som fremmer artsmangfold. Noen grunneiere var ikke klar over at de hadde en forskriftseik på eiendommen og hva det innebærer, så det kunne vært nyttig om kommunen informerer om dette.

Forekomsten av store trær kartlagt i dette prosjektet er størst i parkområder og skogholt hvor de som oftest står i klynger (Fig. 5). Enkeltstående trær har ofte et lavere artsmangfold enn trær i klynger (Nordén et al., 2015), samtidig som flere arter er avhengig av tilstrekkelig konnektivitet i landskapet. Derfor vil det være gunstig å bevare både store trær og rekrutteringstrær som kan utvikle verdifulle mikrohabitater i fremtiden (se kap. 1.3).

Omtrent halvparten av alle de kartlagte trærne utenom eik hadde enten sprekkebark, hulrom eller død ved, hvorav en stor andel var rikbarkstrær. Slike kvaliteter skaper livsmiljøer for ulike arter. Videre ble det kartlagt flere trær som var halvgrove med potensiale for å utvikle hulhet. En langsiktig forvaltning av livsmiljøene til blant annet rødlistede arter i Ås sentrum er avhengig av nye rekrutteringstrær, så det vil være hensiktsmessig å bevare trær som kan oppfylle kriteriene som store trær og hule sprekkebarkstrær i fremtiden (se kap. 1.3). Det er også viktig å ta hensyn til området rundt eiketruer og andre store, gamle trær ved utbygging, da bebyggelse og inngrep tett ved trærne kan endre blant annet sol- og vanntilgang, ved å blant annet skade røttene deres.

Flere av trærne med grov bark og hulhet var fremmede arter, blant annet en kjempepoppel med opptil 4 cm sprekkebark. De fleste fremmedartene er vurdert til lav risiko (LO) på fremmedartslista (Artsdatabanken, 2018b) og kan ha en positiv effekt på det lokale naturmangfoldet som mikrohabitater. Videre kan fremmede treslag også ha andre viktige økosystemfunksjoner som bidrar til å minske lokal luftforurensning, håndtere overflatevann og redusere lokale temperaturekstremer i byer og tettstedet (se kap. 1.3.6). Spesielt trær som står ved impermeable overflater er viktige for overvannshåndtering i byer og tettsteder.

Det ble funnet tretten platanlønn og fire hestekastanjer som har henholdsvis svært høy og potensielt høy risiko på Fremmedartslista. Platanlønn har både glatt bark og kjerneved som ikke råtner like fort som andre treslag, og har derfor mindre verdi for blant annet insekt-, flaggermus- og fuglearter. Som et rikbarkstre kan platanlønn derimot ha en positiv effekt på epifytter ved tilbakegang av ask, alm og lind (Nordén et al., 2015). Hestekastanje har et stort invasjonspotensial, men utgjør ikke en økologisk risiko i norsk natur. Det er vanskelig å si om forekomstene av platanlønn og hestekastanje er positivt eller negativt for det lokale naturmangfoldet, men man burde unngå å rekruttere flere trær med svært høy risiko.

Det ble kartlagt tre rødlistede treslag: syv individer av ask, ti individer av alm og elleve individer av lind. Et fåtall av disse hadde skader og antydninger til sykdom, men de fleste var i god tilstand. Samtlige trær burde bevares da ask, alm og lind nylig ble oppgradert i Norsk rødliste for arter 2021 (se kap. 1.3.2). Det burde også vurderes å opprette en skjøtselsplan for de rødlistede individene.

Resultatene fra kartleggingen bør bli fremstilt i Follokart på lignende måte som i Figur 5 med egenskaper fra lokalitetstabellen (Vedlegg 1). De viktigste egenskapene som bør komme fram i Follokart er variablene treslag, diameter/omkrets, hulhet, sprekkebark, rødlistekategori, verdi, andre kommentarer og hvorvidt treet er et forskriftstre. Dette er variabler som sier noe om tilknyttet naturmangfold og potensiale for interessante artsforekomster, samt trærnes økosystemfunksjon som grønnstruktur.

4.2 Kartleggings- og kunnskapsbehov

I dette prosjektet var det ikke anledning til å kartlegge et større område innenfor tidsrammen som ble gitt. Det er et behov for videre kartlegging av store, gamle trær i Ås sentralområde, særlig i byggesonen. Videre er det begrenset kunnskap om artsmangfoldet tilknyttet store, gamle trær i Ås sentrum. Ved tidligere kartlegginger av hule eiker har det ikke vært en prioritering å ettersøke insektarter. Det var heller ikke mulig å gjøre en grundig undersøkelse av tilknyttede arter under dette oppdraget da det i stedet ble prioritert å kartlegge så mange trær som mulig. En detaljert kartlegging av lav-, mose-, sopp-, og insektarter ville gitt et bedre bilde av artsmangfoldet tilknyttet store, gamle trær og hule eiker i Ås sentrum, som kan bidra til en mer kunnskapsbasert forvaltning av trærne ved fremtidig utbygging. Fremtidig kartlegging av studenter i samarbeid med kommunen burde derfor inkludere en lokalitetsbeskrivelse/verdivurdering etter DN-håndbok 13 av både nye og eksisterende kartlagte trær, som også inneholder en vurdering av skjøtselsbehov.

4.3 NiN som metode og kunnskapsgrunnlag for forvaltningen

Under arbeidet med dette prosjektet har vi erfart at NiN-systemet kan ha sine utfordringer i forvaltningen av arealer i kommuner. NiN er et solid faglig system for å beskrive natur og metodikken er godt utarbeidet og etterprøvbar, men den praktiske bruken kan bli begrenset når det gjelder kartlegging i tettbygde strøk. Systemet setter ikke noen relativ verdi på ulike naturtyper, med mindre naturtypen omfattes av Miljødirektoratets instruks. At systemet beskriver naturen uten å verdisette den er viktig for å få en objektiv beskrivelse av natur i Norge, men det kan også gjøre det vanskelig for saksbehandlere å prioritere natur i forbindelse med utbygging i tettbygde strøk. Systemet er komplekst og ressurskrevende å sette seg inn i. Dersom opplæring ikke prioriteres av kommuner eller blir gitt av Miljødirektoratet, kan det påvirke forståelsen og vurderingen av miljøkonsekvensene av areal- og reguleringsplaner.

En videre utfordring ved NiN-systemet, som vi fikk erfare i dette prosjektet, er at det ikke er tilpasset kartlegging i urbane områder. Kommunen ønsket en kartlegging av store gamle enkelttrær, men NiN-systemet er arealbasert. Metodikken tillater kun en estimering av trær innenfor et gitt areal (1 dekar), med mindre det er en hul eik. I urbane og tettbygde strøk forekommer ofte store trær som enkeltstående trær med stor avstand til hverandre, noe som gjør kartlegging etter NiN mindre tilpasset slike områder. Enkeltforekomster kartlegges ikke på detaljnivå etter NiN, noe som kan føre til at trær som er viktige for naturmangfoldet ikke fremheves og ivaretas fordi kunnskapsgrunnlaget for arealforvaltningen i tettbygde strøk er begrenset av kartleggingssystemet. En arealbasert kartlegging kan derfor føre til negative konsekvenser for rødlistede treslag som ask, alm og lind og andre rødlistede arter tilknyttet trær.

Tidligere ble trær kartlagt etter DN-håndbok 13, og kunne da kartlegges som enkeltforekomster. Siden man i forvaltningen skal bruke den mest oppdaterte kunnskapen som foreligger, vil ikke forekomster kartlagt etter DN-13 være gjeldende dersom det foreligger en NiN-kartlegging i samme område. Dette kan føre til at verdifulle trær som er kartlagt etter DN-13 ikke blir hensyntatt i utbyggingssaker, dersom saksbehandlere bare viser til NiN, som ikke inkluderer enkeltforekomster av trær utenom hule eiker. Videre inkluderer ikke NiNs definisjon trær som er av fremmed art, men som likevel huser spesielle og viktige livsmedium for norske arter. Miljødirektoratets krav om at NiN-systemet må benyttes i kartlegging og ligge til grunn for arealforvaltning kan i verste fall føre til det motsatte av intensjonen - at viktig natur blir utelatt i kartlegging eller ikke tilstrekkelig verdsatt og ivaretatt i utbyggingssaker.

5. KONKLUSJON

Av kartlagte trær som var innenfor inngangsverdien (omkretsstørrelse iht. DN-håndbok 13), ble åtte vurdert til lokalt viktig (C) naturtype, seks vurdert til viktig (B) naturtype og fire vurdert til svært viktig (A) naturtype (se Vedlegg 4). Videre ble 27 individer av rødlistede treslag kartlagt, herav alm, ask og lind. Til sammen 28 kartlagte trær hadde enten hulrom eller potensiale for hulrom, mens 101 kartlagte trær hadde dypere enn 0,5 cm sprekkebark. Landskapsøkologisk hadde de fleste kartlagte trærne god konnektivitet til andre store trær. Svært få trær var påvirket av inngrep og menneskelig aktivitet. Artsmangfoldet, eller potensiale for interessante artsforekomster, var som regel god eller svært god. Av de kartlagte trærne var også 24 individer fremmedartstrær. Ingen nye forskriftseiker ble fanget opp under kartleggingen, men flere eiker som kan oppfylle kriteriene som forskriftseik i fremtiden ble kartlagt.

Oppsummert kan det være rimelig å si at trærne i Ås sentralområde er av god verdi og tilstand, men en langsiktig forvaltning av arts mangfoldet er avhengig av rekrutteringstrær. De kartlagte trærne har også andre viktige økosystemfunksjoner som bidrar til overvannshåndtering, å minske lokal luftforurensning og redusere lokale temperaturekstremer.

Våre erfaringer fra å bruke en hybridmetode med både DN-håndbok 13 og NiN-systemet under kartleggingen er gode på noen områder, og dårlige på andre. Vi opplevde at begge kartleggingssystemene hadde mangler når det gjaldt å imøtekomme kommunens ønsker for kartlegging, noe som en hybridmetode kunne dekke. NiN-systemet er faglig solid og etterprøvbart, mens DN-håndbok 13 er mer åpen for tolkning. Samtidig tillater kartlegging etter DN-håndbok 13 detaljkartlegging av enkeltforekomster som gir nyttig og detaljert informasjon til arealforvaltere i kommunen. For saksbehandlere uten økologibakgrunn eller tilstrekkelig opplæring i kartleggingssystemer, kan det derfor være enklere å tolke kartleggingen. Derimot, så er kartlegging etter DN-håndbok 13 svært tidskrevende, mens en arealbasert kartlegging etter NiN kan gjennomføres raskere.

Videre krever både DN-håndbok 13 og NiN-metodikken en del forberedelser før feltarbeid gjennomføres, da man må snevre inn hvilke variabler som skal prioriteres og deretter sette seg inn i definisjoner for hver av variablene som skal brukes. Dette utgjør da mye mer arbeid når en hybridmetode tas i bruk. Det var også vanskelig å ta beslutninger om hvordan resultatene skulle presenteres ved bruk av hybridmetoden, da det ikke finnes en veileder for det.

Oppsummert vil vi anbefale en hybridmetode ved fremtidig kartlegging i kommunen av studenter, da en hybridmetode bedre oppfyller kommunens ønske om kartlegging ved både NiN-systemet og DN-

håndbok 13. Vi kan derimot ikke anbefale en hybridmetode til kvalifiserte kartleggere da kommunen ikke lenger har lov til å bestille kartlegging etter DN-håndbok 13.

Ut fra resultatene til dette prosjektet og erfaringer fra kartleggingen, vil vi også anbefale:

1. Mer kartlegging av store, gamle trær og hule eiker i Ås sentralområde, spesielt i byggesonen;
2. En verdivurdering av de kartlagte trærne som vi ikke fikk tid til å kartlegge i detalj;
3. En kartlegging av naturmangfoldet knyttet til trær i Ås;
4. At kartleggingen revideres hvert 5-10 år for å fange opp rekrutteringstrær som i fremtiden vil oppfylle kriteriene som store trær, sprekkebarkstrær, hule lauvtrær og hule eiker;
5. At kommunen melder fra til Miljødirektoratet/Naturbase om rognasalen (lokalitetnr 154) som er feilregistrert som hul eik.

REFERANSER

Artsdatabanken, u.d. *Ulmus glabra* Huds.

Tilgjengelig fra: <https://artsdatabanken.no/Rodliste2015/rodliste2015/Norge/103527>

[Funnet 11 november 2021].

Artsdatabanken, 2015. *Norsk rødliste for arter 2015*

Tilgjengelig fra: <https://artsdatabanken.no/lister/rodlisteforarter/2021?Area=N>

[Funnet 29 november 2021].

Artsdatabanken, 2016. *Natursystem*.

Tilgjengelig fra: <https://www.artsdatabanken.no/NiN/Natursystem>

[Funnet 01. November 2021]

Artsdatabanken, 2018a. *Norsk rødliste for naturtyper 2018*.

Tilgjengelig fra: <https://www.artsdatabanken.no/rodlistefornaturtyper>

[Funnet 01 oktober 2021]

Artsdatabanken, 2018b. *Fremmedartslista 2018*.

Tilgjengelig fra: <https://www.artsdatabanken.no/fremmedartslista2018>

[Funnet 03 oktober 2021]

Artsdatabanken, 2018c. *Systemet*.

Tilgjengelig fra: <https://www.artsdatabanken.no/Pages/239351/Systemet>

[Funnet 01 november 2021]

Artsdatabanken, 2019a. *Hult lauvtre*.

Tilgjengelig fra: https://www.artsdatabanken.no/Pages/235075/Hult_lauvtre

[Funnet 01 november 2021]

Artsdatabanken, 2019b. *Tre med sprekkebark*

Tilgjengelig fra: https://www.artsdatabanken.no/Pages/235093/Tre_med_sprekkebark

[Funnet 01 november 2021]

Artsdatabanken, 2021a. *Norsk rødliste for arter 2021*

Tilgjengelig fra: https://www.artsdatabanken.no/Pages/201612/Norsk_roedliste_for_arter_2015

[Funnet 24 november 2021].

Artsdatabanken, 2021b. *Historien om NiN*.

Tilgjengelig fra: https://www.artsdatabanken.no/Pages/312746/Historien_om_NiN

[Funnet 01 november 2021]

Brauback, M. et al., 2017. Effects of Urban Green Space on Environmental Health, Equity and Resilience. I: N. Kabisch, H. Korn, J. Stadler & A. Bonn, red. *Nature-Based Solutions to Climate Change Adaptation in Urban Areas*. Cham: Springer, pp. 187-205.

Direktoratet for naturforvaltning, 2012. *Handlingsplan for utvalgt naturtype hule eiker*. DN-rapport 1-2012, Oslo: Direktoratet for naturforvaltning.

Ellis, C., Coppins, B. & Hollingsworth, P., 2012. Lichens under threat from ash dieback. *Nature*, 491(672).

Fletcher, T. D. et al., 2014. SUDS, LID, BMPs, WSUD and more – The evolution and application of terminology surrounding urban drainage. *Urban Water Journal*, 12(7), pp. 525-542.

Forskrift om utvalgte naturtyper etter nml, 2011. *Forskrift om utvalgte naturtyper etter naturmangfoldloven.*

Tilgjengelig fra: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2011-05-13-512>

[Funnet 11 november 2021].

Framstad, E., Bryn, A., Dramstad, W. & Sverdrup-Thygeson, A., 2018. *Landskapsøkologiske sammenhenger for å ta vare på naturmangfoldet*, Oslo: Norsk institutt for naturforskning (NINA).

Halvorsen, R. & Bratli, H., 2018. *Veileder for beskrivelsessystemet i kartlegging av terrestrisk naturvariasjon etter NiN (2.2.0) – tilpasset målestokk 1:5 000 og 1:20 000 – utgave 1, – Natur i Norge, Kartleggingsveileder nr 4 (versjon 2.2.0): 1–183* Artsdatabanken.

Halvorsen, R. & Bratli, H. 2019. *Dokumentasjon av NiN versjon 2.2 tilrettelagt for praktisk naturkartlegging: utvalgte variabler fra beskrivelsessystemet. – Natur i Norge, Artikkel 11 (versjon 2.2.0): 1–218.* Artsdatabanken, Trondheim

Hatlevoll, K. et al., 2019. *Nasjonal overvåking av hule eiker: resultat andre omløp, Ås: MINA fagrapport 62.*

Hultengren, S., Pleijel, H. & Holmer, M., 1997. *Ekjätter - historia, naturvård och vård*, s.l.: s.n.

Hunter, R. F. et al., 2019. Environmental, health, wellbeing, social and equity effects of urban green space interventions: A meta-narrative evidence synthesis. *Environment International*, Volum 130.

Jansson, U., 2011. *Biologiske undersøkelser og forslag til kompensierende tiltak ved utbygging ved Pentagon, Ås kommune.* BioFokus-rapport 2011-17, Oslo: Stiftelsen BioFokus.

Jansson, U. & Lønnve, O. J., 2018. *Kartlegging av naturverdier i utvalgte områder i Ås kommune 2017*, Oslo: Stiftelsen BioFokus.

Jayasooriya, V. M., Nh, A. W., Muthukumaran, S. & Perera, B. C., 2017. Green infrastructure practices for improvement of urban air quality. *Urban Forestry & Urban Greening*, Volum 21, pp. 34-47.

Lønnve, O. J. 2015. *Kartlegging av hule eiker innenfor boligregulerte områder i Ås, 2015.* BioFokus-notat 2015-17. Stiftelsen BioFokus. Oslo.

Lønnve, O. J. 2016. *Kartlegging av hule eiker i Ås, 2015.* BioFokus-notat 2016-4. Stiftelsen BioFokus. Oslo.

Midteng, R., 2016. *Konsekvensutredning Naturmiljø 532554 E18 Retvet - Vinterbro, s.l.: Statens vegvesen*

Miljødirektoratet, 2020a. *Hule eiker.*

Tilgjengelig fra: <https://miljostatus.miljodirektoratet.no/tema/naturomrader-pa-land/skog/hule-eiker/>
[Funnet 11 november 2021]

Miljødirektoratet, 2020b. *Konsekvensutredninger får ny kartleggingsmetode: Miljødirektoratet.*

Tilgjengelig fra: <https://www.miljodirektoratet.no/aktuelt/fagmeldinger/2020/desember-2020/ny-kartleggingsmetode-i-konsekvensutredninger/>
[Funnet 01 november 2021]

Miljødirektoratet, 2021a. *Tilgang til Miljødirektoratets bestillingsverktøy for kartlegging av naturtyper: Miljødirektoratet.*

Tilgjengelig fra:

<https://soknadssenter.miljodirektoratet.no/TilgangMilj%C3%B8direktoratetsBestillingsverkt%C3%B8yKartleggingNaturtyperSkjema/Startside/Index?s%C3%B8knadstypeId=66#om-ordningen>
[Funnet 01 november 2021]

Miljødirektoratet, 2021b. *Kartleggingsinstruks - kartlegging av terrestriske Naturtyper etter NiN2*: Miljødirektoratet. M-nummer 1930.

Miljødirektoratet, 2021c. *Utvalgte naturtyper*.

Tilgjengelig fra: <https://faktaark.naturbase.no/?id=UN-BN00102959>
[Funnet 01 november 2021]

Mossberg, B. & Stenberg, L., 2010. *Gyldendals nordiske feltflora*. Gyldendal. ISBN: 9788205405585

Mossberg, B. & Stenberg, L., 2014. *Gyldendals store nordiske Flora*. Gyldendal. ISBN: 978-82-05-42485-2

Naturhistorisk museum, 2011. *Natur i Norge (NiN)*

Tilgjengelig fra: <https://www.nhm.uio.no/forskning/prosjekter/nin/>
[Funnet 02 november 2021]

Norconsult, 2020. *Naturmangfold og grønn infrastruktur i Ås kommune*, Oslo: Norconsult AS.

Nordén, B., Evju, M. & Jordal, J., 2015. *Gamle edelløvtrær – et hotspot-habitat. Sluttrapport under ARKO-prosjektets periode III - NINA Rapport 1168*, Oslo: Norsk institutt for naturforskning (NINA).

Olberg, S., Reiso, S. & Solfeld, E., 2018. *Veileder om skjøtsel og hensyn i forvaltningen av hule eiker. BioFokus-rapport 2018-13*, Oslo: Stiftelsen BioFokus.

Rojas-Rueda, D. et al., 2019. Green spaces and mortality: a systematic review and meta-analysis of cohort studies. *Lancet Planet Health*, 3(11), pp. 469-477.

Sandvik, H., Gederaas, L. & Hilmo, O., 2017. *Retningslinjer for økologisk risikovurdering av fremmede arter, versjon 3.5*. Trondheim: Artsdatabanken. ISBN: 978-82-92838-45-7

Solvang, R., 2011. *Konsekvensutredning tema naturmiljø kommunedelplan for E18 Akershus grense - Vinterbro, s.l.: Statens vegvesen*.

Sverdrup-Thygeson, A. & Bratli, H., 2011. Store, gamle løvtrær - levested for et mylder av insekter, sopp, lav og moser. I: S. Hågvær & B. Berntsen, red. *Norsk urskog og gammelskog*. s.l.:Unipub forlag, pp. 169-181.

Sverdrup-Thygeson, A. et al., 2018. *Nasjonal overvåking av hule eiker: Resultat første omløp og forslag til videreføring*, Ås/Oslo: MINA fagrapport 50.

Thorsnæs, G. & Askheim, S., 2021. *Ås*.

Tilgjengelig fra: <https://snl.no/%C3%85s>
[Funnet 02 november 2021].

Waaseth, G., 2006. *Virkning av grøntområder på menneskers helse og trivsel*, Ås: Biofork Fokus.

Ås kommune, 2019a. *Planbeskrivelse. Områdereguleringsplan Ås sentralområde*, Ås: Ås kommune.

Ås kommune, 2019b. *Kvalitetsprogram for områdereguleringsplan Ås sentralområde*, Ås kommune.

VEDLEGG 1

Lokalitetsnr	Treslag	Omkrets (cm)	Diameter (cm)	UTM_X	UTM_Y	Hulhet	Sprekkebark (cm)	Arter	Forskriftseik?	Store trær (NiN)	Risikokategori (Fremmedartslista 2018)	Rødlistekategori (Rødlista 2021)	Verdi (DN-Håndbok 13)	Andre kommentarer
1	Platanlønn	167	53,2	600835	6615324	H: 30 cm B: 25 cm D: 30 cm	0	Bristlav (<i>Parmelia sulcata</i>), mose (<i>Orthotrichum/Lewinskya</i> sp.), Gulrotvevkjerring (<i>Opilio canestrinii</i>) (fremmedart, svært høy risiko SE)	Nei	Ja	SE - Svært høy risiko			
2	Platanlønn	205	65,3	600830	6615327		0	Messinglav (<i>Xanthoria parietina</i>), bristlav (<i>Parmelia sulcata</i>), krypsilkemose (<i>Homalothecium sericeum</i>), l mose (<i>Orthotrichum/Lewinskya</i> sp.), Harlekinmariehøne (<i>Harmonia axyridis</i>) (fremmedart, svært høy risiko SE), gulrotvevkjerring (<i>Opilio canestrinii</i>) (fremmedart, svært høy risiko SE)	Nei	Ja	SE - Svært høy risiko			
3	Platanlønn	240	76,4	600832	6615326	H: 30 cm B: 20-30cm D: 30-40cm.	0	Sølvkrittav (<i>Phlyctis argena</i>), krypsilkemose (<i>Homalothecium sericeum</i>), mose (<i>Orthotrichum/Lewinskya</i> sp.), Gulrotvevkjerring (<i>Opilio canestrinii</i>) (fremmedart, svært høy risiko SE)	Nei	Ja	SE - Svært høy risiko			Preget av skjøtsel. Grener er fjernet. Lang, dyp sprekk i barken: tyder på skade. Påbegynt sprekkdannelse i barken. Noe bark ser ut til å ha blitt pillet vekk av mennesker.
4	Pil	243	77,4	600835	6615329	H: 59 B: 14 D: 20, men hulere inni hullet.	<4		Nei	Ja				Hugget i toppen. Grunnet skjøtsel har nye grener vokst ut og hindrer soltilgang for evt arter på trestammen.
5	Platanlønn	196	62,4	600803	6615347	Påbegynt hulromdannelse/potensiale for hulromdannelse	0	Messinglav (<i>Xanthoria parietina</i>), sølvkrittav (<i>Phlyctis argena</i>), bristlav (<i>Parmelia sulcata</i>), frynserosettlav (<i>Physcia tenella</i>), mose (<i>Orthotrichum/Lewinskya</i> sp.)	Nei	Ja	SE - Svært høy risiko			Skjøttet: grener er fjernet.
6	Platanlønn	269	85,6	600803	6615355	Potensiale for hulromdannelse	0	Sølvkrittav (<i>Phlyctis argena</i>), bristlav (<i>Parmelia sulcata</i>), brunflass (<i>Trentepohlia umbrina</i>), messinglav (<i>Xanthoria parietina</i>), mose (<i>Orthotrichum/Lewinskya</i> sp.)	Nei	Ja	SE - Svært høy risiko			Spikermerker på treet. Treet er delt i tre fra rett over brysthøyde. Kan dannes hulrom i delingen. I framtida kan dette bli et svakt punkt og det bør da vurderes om skjøtting kan gjøres for å forhindre treet død.
7	Spisslønn	105	33,4	600806	6615365	Potensiale for huldannelse i framtida dersom skade ikke forårsaker død.	0	Sølvkrittav (<i>Phlyctis argena</i>), messinglav (<i>Xanthoria parietina</i>), brunflass (<i>Trentepohlia umbrina</i>), mose (<i>Orthotrichum/Lewinskya</i> sp.)	Nei	Nei		LC - Livskraftig		Sterkt skadet nederst: 1 m lang og 37 cm bred. En lang sprekk med lengde 42 cm og bredde ca 3 cm.
8	Spisslønn	150	47,8	600819	6615371	Ikke dype nok.	0	Sølvkrittav (<i>Phlyctis argena</i>), messinglav (<i>Xanthoria parietina</i>)	Nei	Ja		LC - Livskraftig		En lang sprekk: H: 105 cm B: 5 cm D: 4cm
9	Kjempepoppe	371	118,1	600778	6615350	Flere hulrom. Rundt 15 cm dyp.	<4	Kantlav (<i>Lecanora</i> sp.), putevortelav (<i>Pertusaria pertusa</i>), messinglav (<i>Xanthoria parietina</i>), bristlav (<i>Parmelia sulcata</i>), mose (<i>Orthotrichum/Lewinskya</i> sp.)	Nei	Ja	LO - Lav risiko			
10	Kjempepoppe	367	116,8	600882	6615367	Potensiale for hulrom.	3-4	Krypsilkemose (<i>Homalothecium sericeum</i>), sølvkrittav (<i>Phlyctis argena</i>), putevortelav (<i>Pertusaria pertusa</i>), mose (<i>Orthotrichum/Lewinskya</i> sp.)	Nei	Ja	LO - Lav risiko			Bark kan ha blitt pillet på-usikkerhet om sprekkbarken er dyp nok. Sprekker, noen opp til 4 cm, men ikke nok til å kvalifisere som tre med sprekkbark etter NiN.
11	Kjempepoppe	379	120,6	600778	6615366	Påbegynt hulhet.	<3	Sølvkrittav (<i>Phlyctis argena</i>), bristlav (<i>Parmelia sulcata</i>), putevortelav (<i>Pertusaria pertusa</i>), brunflass (<i>Trentepohlia umbrina</i>), mose (<i>Orthotrichum/Lewinskya</i> sp.)	Nei	Ja	LO - Lav risiko			Bark kan ha blitt pillet på-usikkerhet om sprekkbarken er dyp nok.

12	Lind	152	48,4	600750	6615368	Har et lite hulrom. H: 15 cm B: 12 cm D: 6-7 cm, men ser ut til å ha oppstått "etter festepunktet for en tidligere grein" som ikke kvalifiserer som "Hult lauvtre" i NiN.	0	Bristlav (<i>Parmelia sulcata</i>), krypsilkemose (<i>Homalothecium sericeum</i>), pulverdogglav (<i>Physconia enteroxantha</i>), mose (<i>Orthotrichum/Lewinskya sp.</i>), sølvkrittflav (<i>Phlyctis argena</i>).	Nei	Ja		NT - Nær truet	
13	Furu	178	56,7	600758	6615269	Begynnelse på et hulrom.	1,5-2	Sølvkrittflav (<i>Phlyctis argena</i>).	Nei	Ja		LC - Livskraftig	5-6 m opp i treet er noe av ytterbarken borte. Kan være at den ikke er like utviklet som nederst eller at den kan ha blitt skrapet på ved fjerning av gren. Infisert av borebiller, men ellers i god tilstand.
14	Hengebjørk	201	64	600766	6615260		<3	Hengelav (ukjent), sølvkrittflav (<i>Phlyctis argena</i>), mose (<i>Orthotrichum/Lewinskya sp.</i>), bristlav (<i>Parmelia sulcata</i>).	Nei	Ja		LC - Livskraftig	
15	Ask	122	38,8	600831	6615301		<0,5	Messinglav (<i>Xanthoria parietina</i>), bristlav (<i>Parmelia sulcata</i>), mose (<i>Orthotrichum/Lewinskya sp.</i>), krypsilkemose (<i>Homalothecium sericeum</i>).	Nei	Nei		EN - Sterkt truet	
16	Ask	99	31,5	600840	6615309		0	Messinglav (<i>Xanthoria parietina</i>), bristlav (<i>Parmelia sulcata</i>), mose (<i>Orthotrichum/Lewinskya sp.</i>), sølvkrittflav (<i>Phlyctis argena</i>).	Nei	Nei		EN - Sterkt truet	
17	Ask	110	35	600839	6615316		0	Mose (<i>Orthotrichum/Lewinskya sp.</i>), sølvkrittflav (<i>Phlyctis argena</i>), bristlav (<i>Parmelia sulcata</i>), krypsilkemose (<i>Homalothecium sericeum</i>), messinglav (<i>Xanthoria parietina</i>).	Nei	Nei		EN - Sterkt truet	Borebillehull. infisert.
18	Ask	90	28,7	600844	6615314	Potensielt påbegynt hulrom ved foten.	0	Messinglav (<i>Xanthoria parietina</i>), bristlav (<i>Parmelia sulcata</i>), sølvkrittflav (<i>Phlyctis argena</i>), mose (<i>Orthotrichum/Lewinskya sp.</i>).	Nei	Nei		EN - Sterkt truet	Borebillehull. infisert.
19	Hengebjørk	118	37,6	600835	6615307	Potensiell start på hulromdannelse.	1-2	Bristlav (<i>Parmelia sulcata</i>), krypsilkemose (<i>Homalothecium sericeum</i>), messinglav (<i>Xanthoria parietina</i>), kvistlav (<i>Hypogymnia sp.</i>)	Nei	Nei		Skade i foten av stammen.	
20	Hestekastanje	70	22,3	600836	6615302		0	Messinglav (<i>Xanthoria parietina</i>), bristlav (<i>Parmelia sulcata</i>), mose (<i>Orthotrichum/Lewinskya sp.</i>).	Nei	Nei	PH - Potensielt høy risiko		21 år gammelt. Menneskepåvirket: julepynt.
21	Osp	166	52,7	600853	6615297		1-1,5	Messinglav (<i>Xanthoria parietina</i>), sølvkrittflav (<i>Phlyctis argena</i>), mose (<i>Orthotrichum/Lewinskya sp.</i>), brunflask (<i>Trentepohlia umbrina</i>), kantlav (<i>Lecanora sp.</i>).	Nei	Ja		LC - Livskraftig	
22	Osp	150	47,8	600857	6615293		<1	Messinglav (<i>Xanthoria parietina</i>), brunflask (<i>Trentepohlia umbrina</i>), sølvkrittflav (<i>Phlyctis argena</i>), mose (<i>Orthotrichum/Lewinskya sp.</i>), krypsilkemose (<i>Homalothecium sericeum</i>), kantlav (<i>Lecanora sp.</i>).	Nei	Ja		LC - Livskraftig	
24	Sommereik	146	46,5	600890	6615309		1-1,5	Bristlav (<i>Parmelia sulcata</i>), mose (<i>Orthotrichum/Lewinskya sp.</i>), sølvkrittflav (<i>Phlyctis argena</i>), krypsilkemose (<i>Homalothecium sericeum</i>).	Nei	Ja		LC - Livskraftig	Skjøttet. Grener er kappet av. Strips og kontakt festet i treet. Treet er ikke stort nok til å bli forskriftseik enda.
25	Platanlønn	171	54,4	600956	6615434		0,5-1	Sølvkrittflav (<i>Phlyctis argena</i>), mose (<i>Orthotrichum/Lewinskya sp.</i>), bristlav (<i>Parmelia sulcata</i>), kantlav (<i>Lecanora sp.</i>), frynserosettflav (<i>Physcia tenella</i>).	Nei	Ja	SE - Svært høy risiko		Beskåret. 6 sideskudd. Mye mose og en del lav.

26	Sommereik	170	54,1	600967	6615457		1-1,5	Bristlav (<i>Parmelia sulcata</i>), mose (<i>Orthotrichum/Lewinskya sp.</i>), sølvkrittflav (<i>Phlyctis argena</i>), krypsilkemose (<i>Homalothecium sericeum</i>), kantlav (<i>Lecanora sp.</i>), frynerosettlav (<i>Physcia tenella</i>).	Nei	Ja		LC - Livskraftig		En gren som naturlig har falt av.
27	Alm	129	41,1	600954	6615469		0,5-1	Sølvkrittflav (<i>Phlyctis argena</i>), bristlav (<i>Parmelia sulcata</i>).	Nei	Ja		EN - Sterkt truet		
28	Bjørk	127	40,4	600937	6615478		0	Kantlav (<i>Lecanora sp.</i>), sølvkrittflav (<i>Phlyctis argena</i>).	Nei	Ja		LC - Livskraftig		Skjøttet pga gangsti på andre siden av gjerdet.
29	Ask	145	46,2	600927	6615478		0,5-1	Messinglav (<i>Xanthoria parietina</i>), mose (<i>Orthotrichum/Lewinskya sp.</i>).	Nei	Ja		EN - Sterkt truet		Har to stammer.
30	Hegg	119	37,9	600936	6615482		0,5-1	Mose (<i>Orthotrichum/Lewinskya sp.</i>), sølvkrittflav (<i>Phlyctis argena</i>), bristlav (<i>Parmelia sulcata</i>).	Nei	Ja		LC - Livskraftig		Har rød sopp i barken/stammen.
31	Alm	390	124,1	600937	6615477		0,5-1	Sølvkrittflav (<i>Phlyctis argena</i>), mose (<i>Orthotrichum/Lewinskya sp.</i>), bristlav (<i>Parmelia sulcata</i>).	Nei	Ja		EN - Sterkt truet	A	Har klumper - kan ha en sykdom. Minst 4 døde grener.
32	Bjørk	122	38,8	600932	6615447		2-3	Bristlav (<i>Parmelia sulcata</i>), mose (<i>Orthotrichum/Lewinskya sp.</i>), krypsilkemose (<i>Homalothecium sericeum</i>).	Nei	Nei		LC - Livskraftig		Rød sopp. 2-3 cm dype sprekker fra bunn og opp til de 2.5 nederste meterne av stammen.
33	Alm	150	47,8	600932	6615434	Potensiale for hulhet.	0,5-1	Bristlav (<i>Parmelia sulcata</i>), mose (<i>Orthotrichum/Lewinskya sp.</i>), sølvkrittflav (<i>Phlyctis argena</i>).	Nei	Ja		EN - Sterkt truet		Rød sopp. Har et inngrodd tau. Skjøttet: beskåret. Nye skudd vokser ut nede på treet.
34	Alm	334	106,3	600966	6615459		0,5-1	Bristlav (<i>Parmelia sulcata</i>), mose (<i>Orthotrichum/Lewinskya sp.</i>), sølvkrittflav (<i>Phlyctis argena</i>).	Nei	Ja		EN - Sterkt truet	A	Beskåret.
35	Platanlønn	190	60,5	600966	6615459		0	Bristlav (<i>Parmelia sulcata</i>), mose (<i>Orthotrichum/Lewinskya sp.</i>), sølvkrittflav (<i>Phlyctis argena</i>).	Nei	Ja	SE - Svært høy risiko			
36	Hengebjørk	165	52,5	600984	6615453		2-3	Bristlav (<i>Parmelia sulcata</i>), sølvkrittflav (<i>Phlyctis argena</i>).	Nei	Ja		LC - Livskraftig		Grov bark. Mye lav. Ledning henger på treet.)
37	Platanlønn	110	35	600977	6615467		0	Bristlav (<i>Parmelia sulcata</i>), mose (<i>Orthotrichum/Lewinskya sp.</i>), krypsilkemose (<i>Homalothecium sericeum</i>), sølvkrittflav (<i>Phlyctis argena</i>).	Nei	Nei	SE - Svært høy risiko			
38	Hengebjørk	115	36,6	600984	6615459		0,5-1	Bristlav (<i>Parmelia sulcata</i>).	Nei	Nei		LC - Livskraftig		
39	Selje	435	138,5	600962	6615487		1-2	Kjuke (<i>Phellinus sp.</i>), mose (<i>Orthotrichum/Lewinskya sp.</i>), krypsilkemose (<i>Homalothecium sericeum</i>).	Nei	Ja		LC - Livskraftig	B	En stamme er død. Beskåret.
40	Gran	122	38,8	600965	6615478		0		Nei	Nei		LC - Livskraftig		Døde kvister.
41	Hegg	162	51,6	600965	6615478		0,5-1	Mose (<i>Orthotrichum/Lewinskya sp.</i>), bristlav (<i>Parmelia sulcata</i>).	Nei	Ja		LC - Livskraftig		
42	Gran	175	55,7	600971	6615477		0		Nei	Ja		LC - Livskraftig		
43	Gran	205	65,3	600950	6615466		0		Nei	Ja		LC - Livskraftig		Få greiner på nordsiden hvor Coopen skygger for sola.
44	Hengebjørk	80	25,5	600951	6615471		0	Bristlav (<i>Parmelia sulcata</i>), mose (<i>Orthotrichum/Lewinskya sp.</i>).	Nei	Nei		LC - Livskraftig		
45	Hengebjørk	155	49,3	600951	6615471		2-3	Bristlav (<i>Parmelia sulcata</i>), mose (<i>Orthotrichum/Lewinskya sp.</i>), krypsilkemose (<i>Homalothecium sericeum</i>), sølvkrittflav (<i>Phlyctis argena</i>).	Nei	Ja		LC - Livskraftig		2-3 cm dype sprekker fra bunn og opp til 2.5 meter opp i stammen
46	Spisslønn	73	23,2	600740	6615269		0	Sølvkrittflav (<i>Phlyctis argena</i>), mose (<i>Orthotrichum/Lewinskya sp.</i>).	Nei	Nei		LC - Livskraftig		
47	Platanlønn	240	76,4	600726	6615289	Potensielt påbegynt hulhet. En dyp sprekk: Bredde = 6 cm, Lengde = 28 cm, Dybde = 3-4 cm.	0	Bristlav (<i>Parmelia sulcata</i>), sølvkrittflav (<i>Phlyctis argena</i>), mose (<i>Orthotrichum/Lewinskya sp.</i>), krypsilkemose (<i>Homalothecium sericeum</i>).	Nei	Ja	SE - Svært høy risiko			Beskåret.

48	Sommereik	97	30,9	600717	6615290		1-2	Bristlav (<i>Parmelia sulcata</i>), mose (<i>Orthotrichum/Lewinskya</i> sp.), sølvkrittflav (<i>Phlyctis argena</i>).	Nei	Nei		LC - Livskraftig		Beskåret.
49	Hengebjørk	77	24,5	600715	6615291		0	Bristlav (<i>Parmelia sulcata</i>), sølvkrittflav (<i>Phlyctis argena</i>), mose (<i>Orthotrichum/Lewinskya</i> sp.), kantlav (<i>Lecanora</i> sp.).	Nei	Nei		LC - Livskraftig		
50	Gran	165	52,5	600732	6615322		0	Bristlav (<i>Parmelia sulcata</i>), sølvkrittflav (<i>Phlyctis argena</i>).	Nei	Ja		LC - Livskraftig		Få grener nederst.
51	Gran	155	49,3	600730	6615326		<0,5	Bristlav (<i>Parmelia sulcata</i>).	Nei	Ja		LC - Livskraftig		
52	Gran	185	58,9	600732	6615329		<0,5	Bristlav (<i>Parmelia sulcata</i>), sølvkrittflav (<i>Phlyctis argena</i>).	Nei	Ja		LC - Livskraftig		Noen grener beskåret.
53	Gran	205	65,3	600736	6615338		<0,5	Bristlav (<i>Parmelia sulcata</i>), sølvkrittflav (<i>Phlyctis argena</i>).	Nei	Ja		LC - Livskraftig		Har klumper som stikker ut langs stammen.
54	Lerk	228	72,6	600730	6615326		1-2	Bristlav (<i>Parmelia sulcata</i>), sølvkrittflav (<i>Phlyctis argena</i>), krypsilkemose (<i>Homalothecium sericeum</i>).	Nei	Ja	NR - Ikke risikovurdert		C	Mye skjøtsel. Beskåret.
55	Lerk	155	49,3	600735	6615332		1-1,5	Bristlav (<i>Parmelia sulcata</i>).	Nei	Ja	NR - Ikke risikovurdert			
56	Lind	215	68,4	600743	6615344	Flere påbegynte hulheter.	<0,5	Bristlav (<i>Parmelia sulcata</i>), mose (<i>Orthotrichum/Lewinskya</i> sp.), sølvkrittflav (<i>Phlyctis argena</i>), krypsilkemose (<i>Homalothecium sericeum</i>).	Nei	Ja		NT - Nær truet	B	
57	Lind	172	54,8	600738	6615347		<0,5	Bristlav (<i>Parmelia sulcata</i>), mose (<i>Orthotrichum/Lewinskya</i> sp.), sølvkrittflav (<i>Phlyctis argena</i>), krypsilkemose (<i>Homalothecium sericeum</i>).	Nei	Ja		NT - Nær truet		Beskåret.
58	Hestekastanje	132	42	600758	6615341		0	Bristlav (<i>Parmelia sulcata</i>), mose (<i>Orthotrichum/Lewinskya</i> sp.), sølvkrittflav (<i>Phlyctis argena</i>), krypsilkemose (<i>Homalothecium sericeum</i>).	Nei	Ja	PH - Potensielt høy risiko			
59	Hestekastanje	122	38,8	600730	6615353		<0,5	Bristlav (<i>Parmelia sulcata</i>), mose (<i>Orthotrichum/Lewinskya</i> sp.), krypsilkemose (<i>Homalothecium sericeum</i>), sølvkrittflav (<i>Phlyctis argena</i>).	Nei	Nei	PH - Potensielt høy risiko			
60	Hestekastanje	172	54,8	600722	6615359		0	Bristlav (<i>Parmelia sulcata</i>), mose (<i>Orthotrichum/Lewinskya</i> sp.), krypsilkemose (<i>Homalothecium sericeum</i>), sølvkrittflav (<i>Phlyctis argena</i>).	Nei	Ja	PH - Potensielt høy risiko			Beskåret.
61	Platanlønn	133	42,3	600727	6615366		0	Bristlav (<i>Parmelia sulcata</i>), mose (<i>Orthotrichum/Lewinskya</i> sp.), krypsilkemose (<i>Homalothecium sericeum</i>), sølvkrittflav (<i>Phlyctis argena</i>).	Nei	Ja	SE - Svært høy risiko			Beskåret. Mye mose, mange gulrotvevkjerringe (fremmedart, SE), harlekinmariehøne (fremmedart, SE).
62	Hengebjørk	110	35	600721	6615353		0,5-1	Bristlav (<i>Parmelia sulcata</i>), sølvkrittflav (<i>Phlyctis argena</i>), krypsilkemose (<i>Homalothecium sericeum</i>), hengelav (ukjent), messinglav (<i>Xanthoria parietina</i>), mose (<i>Orthotrichum/Lewinskya</i> sp.).	Nei	Nei		LC - Livskraftig		Dekket av lav.
63	Selje	149	47,4	600718	6615347		1-2	Slimsopp (<i>Reticularia</i> sp.), bristlav (<i>Parmelia sulcata</i>), krypsilkemose (<i>Homalothecium sericeum</i>), messinglav (<i>Xanthoria parietina</i>).	Nei	Ja		LC - Livskraftig		1 død gren. Sopp eller kjuke.
64	Platanlønn	195	62,1	600719	6615340		0	Bristlav (<i>Parmelia sulcata</i>), sølvkrittflav (<i>Phlyctis argena</i>), krypsilkemose (<i>Homalothecium sericeum</i>), mose (<i>Orthotrichum/Lewinskya</i> sp.).	Nei	Ja	SE - Svært høy risiko			Veldig skjev.
65	Alm	190	60,5	601026	6615426		0,5-1	Bristlav (<i>Parmelia sulcata</i>), sølvkrittflav (<i>Phlyctis argena</i>), lønnekjuke (<i>Oxyporus</i> sp.).	Nei	Ja		EN - Sterkt truet		Har 2 stammer, den andre på 185 cm i omkrets. 2 stammer er i tillegg hugget. Sopp og litt mose. Mye søppel og betong ligger i området rundt treet.

66	Furu	135	43	601025	6615485	En stor sprekk. 6 cm dyp, 85 cm lang, 7 cm bred.	<0,5	Sølvkrittflav (<i>Phlyctis argena</i>).	Nei	Ja		LC - Livskraftig		Står i veikanten ved parkeringsplassen ved Coop Extra Raveien.
67	Bjørk (død)	175	55,7	601006	6615533	Potensiale for hulhet.	0	Knivkjuke (<i>Piptoporus betulinus</i>), oksetungesopp (<i>Fistulina hepatica</i>), knuskkjuka (<i>Fomes fomentarius</i>), bristflav (<i>Parmelia sulcata</i>), sølvkrittflav (<i>Phlyctis argena</i>).	Nei	Nei				Knivkjuka, oksetungesopp, barkebillehull, knuskkjuka.
68	Osp	225	71,6	601094	6615537		<0,5	Rød sopp (ukjent), sølvkrittflav (<i>Phlyctis argena</i>).	Nei	Ja		LC - Livskraftig		
69	Osp	110	35	601004	6615543		<0,5	Sølvkrittflav (<i>Phlyctis argena</i>), bristflav (<i>Parmelia sulcata</i>), krypsilkemose (<i>Homalothecium sericeum</i>), mose (<i>Orthotrichum/Lewinskya sp.</i>).	Nei	Nei		LC - Livskraftig		
70	Alm	124	39,5	601002	6615554		0	Bristflav (<i>Parmelia sulcata</i>), mose (<i>Orthotrichum/Lewinskya sp.</i>), sølvkrittflav (<i>Phlyctis argena</i>).	Nei	Nei		EN - Sterkt truet		Har 2 stammer, den andre på 85 cm.
71	Osp	143	45,5	601002	6615554		0,5-1	Sølvkrittflav (<i>Phlyctis argena</i>), mose (<i>Orthotrichum/Lewinskya sp.</i>).	Nei	Ja		LC - Livskraftig		Mye død ved i området.
72	Osp	121	38,5	601002	6615554		0,5-1	Sølvkrittflav (<i>Phlyctis argena</i>), mose (<i>Orthotrichum/Lewinskya sp.</i>).	Nei	Nei		LC - Livskraftig		
73	Osp	139	44,3	600990	6615550		0,5-1	Sølvkrittflav (<i>Phlyctis argena</i>), mose (<i>Orthotrichum/Lewinskya sp.</i>).	Nei	Ja		LC - Livskraftig		
74	Osp	162	51,6	600990	6615550		0	Sølvkrittflav (<i>Phlyctis argena</i>), mose (<i>Orthotrichum/Lewinskya sp.</i>).	Nei	Ja		LC - Livskraftig		
75	Rogn	100	31,8	600977	6615538		0	Mose (<i>Orthotrichum/Lewinskya sp.</i>).	Nei	Ja		LC - Livskraftig		To stammer, den andre på 99 cm i omkrets.
76	Hegg	281	89,5	600922	6615542	Potensiale for hulhet i delingen mellom grenene.	1-1,5	Sølvkrittflav (<i>Phlyctis argena</i>), kjuke (<i>Phellinus sp.</i>).	Nei	Ja		LC - Livskraftig	C	
77	Hengebjørk	263	83,7	600933	6615542	Potensiale for hulhet i framtida.	2-3	Sølvkrittflav (<i>Phlyctis argena</i>).	Nei	Ja		LC - Livskraftig	B	Veldig stor. Bør eventuelt kappes i toppen når den blir enda litt større.
78	Bøk	128	40,7	601034	6615423		0	Skrukkelav (<i>Platismatia norvegica</i>), sølvkrittflav (<i>Phlyctis argena</i>), mose (<i>Orthotrichum/Lewinskya sp.</i>).	Nei	Ja		LC - Livskraftig		Sprekke i treet, reir er observert i treet.
79	Bøk	88	28	601034	6615423		0	Skrukkelav (<i>Platismatia norvegica</i>), sølvkrittflav (<i>Phlyctis argena</i>), papirlav (<i>Platismatia</i>).	Nei	Nei		LC - Livskraftig		
80	Bjørk	111	35,3	601034	6615423		0	Sølvkrittflav (<i>Phlyctis argena</i>), mose (<i>Orthotrichum/Lewinskya sp.</i>).	Nei	Nei		LC - Livskraftig		
81	Rogn	68	21,7	601071	6615423		0	Bristflav	Nei	Nei		LC - Livskraftig		
82	Selje	82	26,1	601086	6615411		0	Bristflav	Nei	Nei		LC - Livskraftig		
83	Hengebjørk	100	31,8	601086	6615411		1-1,5	Lav og moser	Nei	Nei		LC - Livskraftig		
84	Hengebjørk	88	28	601086	6615411		0-0,5	Lav og moser	Nei	Nei		LC - Livskraftig		
85	Bøk	173	55,1	601101	6615468	Påbegynt hulhet	2-3	Mose og lav	Nei	Ja		LC - Livskraftig		Treet er skjattet, grener er avkappet.
86	Selje	262	83,4	601101	6615468	Påbegynt gropdannelse, spor av oppbygging av vedmuld påbegynt i treet.	0,5-1	Bristflav (<i>Parmelia sulcata</i>), messinglav (<i>Xanthoria parietina</i>).	Nei	Ja		LC - Livskraftig	C	Moser funnet på treet. En planke og spiker funnet i treet. Treet har tre stammer som vokser ut fra hovedstammen.
87	Hengebjørk	77	24,5	601101	6615468		0	Moser og lav	Nei	Nei		LC - Livskraftig		Ingen sprekk i barken, treet har tre stammer som vokser fra hovedstammen.
88	Hengebjørk	82	26,1	601101	6615468		0	Moser og lav	Nei	Nei		LC - Livskraftig		
89	Alm	137	43,6	601080	6615474		<0,5	Sølvkrittflav, moser og lav	Nei	Ja		EN - Sterkt truet		Påbegynt sprekkelav.

90	Hengebjørk	150	47,8	601080	6615474		0		Nei	Ja		LC - Livskraftig		Treet omkrets er tatt på øyemål. Treet viser tegn på skjøtsel, avkappede greiner. Står i ly.
91	Hengebjørk	164	52,2	601153	6615491		2-3		Nei	Ja		LC - Livskraftig		
92	Hengebjørk	98	31,2	601153	6615491		0	Lav	Nei	Nei		LC - Livskraftig		Påbegynt sprekkebark.
93	Hengebjørk	94	29,9	601153	6615491		0	Messinglav og andre lav- og mosearter.	Nei	Nei		LC - Livskraftig		Påbegynt oppsprekning av barken.
94	Rødeik	93	29,6	601153	6615491		0	Skorpelav og andre lavararter.	Nei	Nei	LO - Lav risiko			Glatt bark.
95	Spisslønn	87	27,7	601141	6615510		<0,5	Moser	Nei	Nei		LC - Livskraftig		
96	Spisslønn	92	29,3	601141	6615510		<0,5	Sopp og mose.	Nei	Nei		LC - Livskraftig		Treet viser tegn på skjøtsel.
97	Hengebjørk	98	31,2	601128	6615505		<0,5		Nei	Nei		LC - Livskraftig		
98	Hengebjørk	92	29,3	601128	6615505		<0,5		Nei	Nei		LC - Livskraftig		3 utskudd fra stammen, påbegynt sprekkebark.
99	Hengebjørk	86	27,4	601128	6615505		0		Nei	Nei		LC - Livskraftig		Ingen produksjon av sprekkebark observert.
100	Spisslønn	105	33,4	601167	6615555		<0,5		Nei	Nei		LC - Livskraftig		Treet har en liten skade, beskyrte grener, mye moser og lav på treet.
101	Spisslønn	92	29,3	601144	6615580		0,5-1		Nei	Nei		LC - Livskraftig		Mye moser
102	Spisslønn	236	75,1	601122	6615624		1-2	Bristlav (<i>Parmelia sulcata</i>), mose (<i>Orthotrichum/Lewinskya</i> sp.).	Nei	Ja		LC - Livskraftig	C	Mye mose på treet
103	Spisslønn	247	78,6	601112	6615620		1-1,5	Bristlav (<i>Parmelia sulcata</i>), mose (<i>Orthotrichum/Lewinskya</i> sp.).	Nei	Ja		LC - Livskraftig	C	Funn av spiker og plank i treet. Opphengt fugleklasse.
104	Hengebjørk	129	41,1	601112	6615620		0-0,5		Nei	Ja		LC - Livskraftig		Lav på østsiden av treet
105	Hegg	119	37,9	601112	6615620		0	Svartprikklav, Sølvkrittlav	Nei	Ja		LC - Livskraftig		Dødt sideskudd.
106	Rogn	87	27,7	601112	6615620		0		Nei	Nei		LC - Livskraftig		Stammen er sammenvokst i bunnen
107	Rogn	97	30,9	601112	6615620		0		Nei	Ja		LC - Livskraftig		Stammen er sammenvokst i bunnen
108	Gran	180	57,3	601059	6615597		0,5-1		Nei	Ja		LC - Livskraftig		Treet er beskåret. Greiner har knekt av. Står i hage.
109	Furu	90	28,7	601059	6615597		3-4		Nei	Nei		LC - Livskraftig		Lite grener i vest. Står i hage.
110	Furu	133	42,3	601059	6615597		1-1,5	Lav	Nei	Ja		LC - Livskraftig		Knekte greiner. Står i hage.
111	Hengebjørk	126	40,1	601127	6615600		0		Nei	Ja		LC - Livskraftig		
112	Blodbøk	106	33,7	601127	6615598		0	Lav og mose	Nei	Nei		LC - Livskraftig		Står i hage.
113	Spisslønn	157	50	601127	6615600		0,5-1		Nei	Ja		LC - Livskraftig		Står i hage.
114	Sommereik	100	31,8	601127	6615600		0,5-1	Mose	Nei	Nei		LC - Livskraftig		Står i hage.
115	Blodbøk	82	26,1	601127	6615600		0	Lav, bl.a. bristlav og sølvkrittlav	Nei	Nei		LC - Livskraftig		
116	Platanlønn	128	40,7	600960	6615349		0	Lav og mose	Nei	Ja	SE - Svært høy risiko			
117	Platanlønn	101	32,2	600960	6615349		0,5-1	Hengelav, mose, bristlav	Nei	Nei	SE - Svært høy risiko			
120	Hengebjørk	86	27,4	601042	6615394		0		Nei	Nei		LC - Livskraftig		Skade på treet. Ser ut til å ha en kreftkjuke på seg.
121	Hengebjørk	125	39,8	601042	6615394		2-3	Flere lavararter	Nei	Nei		LC - Livskraftig		
122	Alm	299	95,2	601080	6615251		1-2	Sølvkrittlav	Nei	Ja		EN - Sterkt truet	A	Har en ansamling av organisk materiale hvor grenene vokser ut. Barken er litt oppskrapet.
123	Spisslønn	124	39,5	601080	6615251		0,5-1	Sølvkrittlav (<i>Phlyctis argena</i>), bristlav (<i>Parmelia sulcata</i>).	Nei	Nei		LC - Livskraftig		
124	Alm	381	121,3	601080	6615251		1-1,5	Sopp (ukjent), mose (<i>Orthotrichum/Lewinskya</i> sp.), bristlav (<i>Parmelia sulcata</i>).	Nei	Ja		EN - Sterkt truet	A	Beskåret.
125	Lind	83	26,4	601090	6615202		0,5-1		Nei	Nei		NT - Nær truet		

126	Spisslønn	102	32,5	601045	6615158		0,5-1		Nei	Nei		LC - Livskraftig	Sidegren på 60 cm i omkrets. Det går et inngrodd tau gjennom stammen.
127	Ask	102	32,5	601016	6615155		0,5-1	Messinglav, mose	Nei	Nei		EN - Sterkt truet	Skade som ser ut som knivkutt.
128	Hengebjørk	126	40,1	601016	6615155		0	Lav. Mye sopp rundt treet.	Nei	Ja		LC - Livskraftig	
129	Hengebjørk	123	39,2	601002	6615157		0		Nei	Nei		LC - Livskraftig	
130	Hengebjørk	130	41,4	601002	6615157		2-3		Nei	Ja		LC - Livskraftig	
131	Lind	164	52,2	600987	6615214		0,5-1	litt mose og lav	Nei	Ja		NT - Nær truet	
132	Lind	115	36,6	600987	6615214		0,5-1	litt mose og lav	Nei	Nei		NT - Nær truet	
133	Lind	126	40,1	600987	6615214		0,5-1	litt mose og lav	Nei	Ja		NT - Nær truet	
134	Bjørk	113	36	600901	6615278		2-3	Lav, litt mose	Nei	Nei		LC - Livskraftig	Flere knekte grener. Beskåret. Grov og fin 2-3 cm sprekkebark på de nederste 1,5 meterne av stammen.
135	Alm	133	42,3	600934	6615289		0,5-1	Sølvkrittlav	Nei	Ja		EN - Sterkt truet	
136	Hengebjørk	151	48,1	600904	6615274	Liten påbegynt hulhet på 2 cm dybde og ca 4 cm i diameter. Kan være i et grenfeste.	3-4		Nei	Ja		LC - Livskraftig	Beskåret.
137	Hengebjørk	125	39,8	600904	6615274	Påbegynt hulhet med muld i. Sterkt potensiale for videre utviklet hull. h: 5-6 cm, b: 10 cm og d: 5 cm.	0		Nei	Nei		LC - Livskraftig	
138	Osp	125	39,8	600904	6615220		0		Nei	Nei		LC - Livskraftig	Står i hage. Ser ut til å være skjøttet for å se praktfull ut.
139	Selje	126	40,1	600952	6615015		0,5-1		Nei	Ja		LC - Livskraftig	To sammenvokste stammer. Rød sopplignende merker i sprekken til barken.
140	Selje	124	39,5	600942	6615014		0,5-1	Mose	Nei	Ja		LC - Livskraftig	Tre store stammer i tillegg til én stubbe av en knekt stamme.
141	Osp	196	62,4	600946	6614996		0		Nei	Ja		LC - Livskraftig	Død kvist som har brukket eller blitt skåret av.
142	Furu	190	60,5	600931	6614999		1-2	Papirlav og andre lavararter	Nei	Ja		LC - Livskraftig	To gamle avkappede grener. Har borebillehull, men ser frisk og fin ut i tilstand.
143	Sommereik	200	63,7	600931	6614999		1-2	Bristlav (<i>Parmelia sulcata</i>), mose (<i>Orthotrichum/Lewinskya</i> sp.), sølvkrittlav (<i>Phlyctis argena</i>).	Ja	Ja		LC - Livskraftig	Står i hage med god soleksponering. Det går en ledning på grensa til hagen hvor eika og furua står, den er ikke i veien foreløpig, men kan bli det for noen grener.
144	Hengebjørk	154	49	601016	6615061	To påbegynte hulheter med mål h: 35 cm, b: 9 cm d: 5-6 cm og h: 25, b: 11 og d: 4 cm.	0,5-1		Nei	Ja		LC - Livskraftig	
145	Hengebjørk	132	42	601019	6615081		0		Nei	Ja		LC - Livskraftig	
146	Hengebjørk	146	46,5	601019	6615081		1-1,5		Nei	Ja		LC - Livskraftig	
147	Osp	80	25,5	601019	6615081		0,5-1		Nei	Nei		LC - Livskraftig	
148	Hengebjørk	140	44,6	601019	6615081		0	Lavararter. Lav i sprekkebark på sørsiden. Gulrotvevkjerring (fremmedart, SE)	Nei	Ja		LC - Livskraftig	
149	Gran	130	41,4	601019	6615081		0		Nei	Ja		LC - Livskraftig	
150	Furu	185	58,9	600980	6615115		2-3	Lav	Nei	Ja		LC - Livskraftig	

151	Furu	125	39,8	601019	6615081		1-1,5		Nei	Nei		LC - Livskraftig		
152	Spisslønn	143	45,5	600965	6615100		0,5-1		Nei	Ja		LC - Livskraftig		
153	Hengebjørk	144	45,8	600987	6615143		0		Nei	Ja		LC - Livskraftig		
154	Rognasal	140	44,6	600967	6615216		0		Nei	Ja		LC - Livskraftig		Målt på øyemål. Fremmedart.
155	Spisslønn	149	47,4	600960	6615207		0,5		Nei	Ja		LC - Livskraftig		
156	Osp	129	41,1	600956	6615218		0,5-1		Nei	Ja		LC - Livskraftig		Skygget av et hus i vest, mer åpent og soleksponert på østsiden.
157	Einer	72	22,9	600956	6615218		0		Nei	Ja		LC - Livskraftig		Skjøttet på to sider. Grener fjernet og hovedstammen er avskåret i toppen.
158	Lind	213	67,8	600900	6615194		2-3	Bristlav (Parmelia sulcata), mose (Orthotrichum/Lewinskya sp.).	Nei	Ja		NT - Nær truet	C	Åpent og soleksponert.
159	Lind	239	76,1	600900	6615194		2-3	Bristlav (Parmelia sulcata).	Nei	Ja		NT - Nær truet	C	
160	Lind	195	62,1	600907	6615179	Stor hulhet med muld. h: ca 150 cm, b: 10 cm, d: 20 cm.	0,5-1	Lav	Nei	Ja		NT - Nær truet		
161	Lind	214	68,1	600907	6615168		0,5-1	Bleiktjafs (Evernia prunastri), bristlav (Parmelia sulcata).	Nei	Ja		NT - Nær truet	C	
162	Hengebjørk	165	52,5	600922	6615081	Noen hulheter, muldinnhold usikkert.	0		Nei	Ja		LC - Livskraftig		Dype sprekker i treet.
163	Furu	140	44,6	600906	6614989		1-2	Lav	Nei	Ja		LC - Livskraftig		
164	Sommereik	232	73,9	600898	6614964	Hulhet påbegynt nederst på stammen.	2-3	Flaggspekk (Dendrocopos major)	Ja	Ja		LC - Livskraftig	B	En spette ble observert nær toppen av treet, trolig en flaggspekk.
165	Sommereik	200	63,7	600891	6614991	Ingen synlig hulhet.	1-1,5	Bristlav (Parmelia sulcata), mose (Orthotrichum/Lewinskya sp.), sølvkrittlav (Phlyctis argena).	Ja	Ja		LC - Livskraftig	B	God tilstand. God soleksponering. Står i hage.
166	Einer	65	20,7	600875	6614992		0		Nei	Ja		LC - Livskraftig		Målt på øyemål da man ikke kommer til stammen uten å bryte seg gjennom grener.
167	Sommereik	176	56	600871	6614982		0		Nei	Ja		LC - Livskraftig		
168	Vrifuru	161	51,3	600871	6614982		0,5		Nei	Ja	SE - Svært høy risiko			Beskåret.
170	Hengebjørk	76	24,2	601059	6615597		0	Knivkjuke	Nei	Nei		LC - Livskraftig		Dødt stående tre, treet er fullt av knivkjuke.
171	Furu	139	44,3	601061	6615590		0,5-1		Nei	Ja		LC - Livskraftig		Få greiner på sør og vestsiden.
172	Hengebjørk	188	59,8	601061	6615590		1-2		Nei	Ja		LC - Livskraftig		Har skade nederst på treet, metaltråd i treet, stor sprekke i treet.
173	Hengebjørk	100	31,8	601061	6615590		0		Nei	Nei		LC - Livskraftig		Litt mose, ingen sprekkebark.
174	Gran	118	37,6	601075	6615570		0		Nei	Nei		LC - Livskraftig		Påbegynt sprekkebark.
175	Blodbøk	169	53,8	601127	6615600		0		Nei	Ja		LC - Livskraftig		
176	Hengebjørk	119	37,9	601127	6615600		0	Lav	Nei	Nei		LC - Livskraftig		Opphengt fuglekasse i treet.
177	Blodbøk	99	31,5	601127	6615600		0	Mose og lav	Nei	Nei		LC - Livskraftig		
178	Bøk	95	30,2	601127	6615600		0	Lav	Nei	Nei		LC - Livskraftig		Opphengt fuglekasse.
179	Gran	80	25,5	601075	6615570		0		Nei	Nei		LC - Livskraftig		Står i skogklynge i hage.
180	Gran	80	25,5	601075	6615570		0		Nei	Nei		LC - Livskraftig		Står i skogklynge i hage.
181	Gran	80	25,5	601075	6615570		0		Nei	Nei		LC - Livskraftig		Står i skogklynge i hage.
182	Gran	80	25,5	601075	6615570		0		Nei	Nei		LC - Livskraftig		Står i skogklynge i hage.
183	Gran	80	25,5	601075	6615570		0		Nei	Nei		LC - Livskraftig		Står i skogklynge i hage.
184	Gran	80	25,5	601075	6615570		0		Nei	Nei		LC - Livskraftig		Står i skogklynge i hage.
185	Gran	80	25,5	601075	6615570		0		Nei	Nei		LC - Livskraftig		Står i skogklynge i hage.

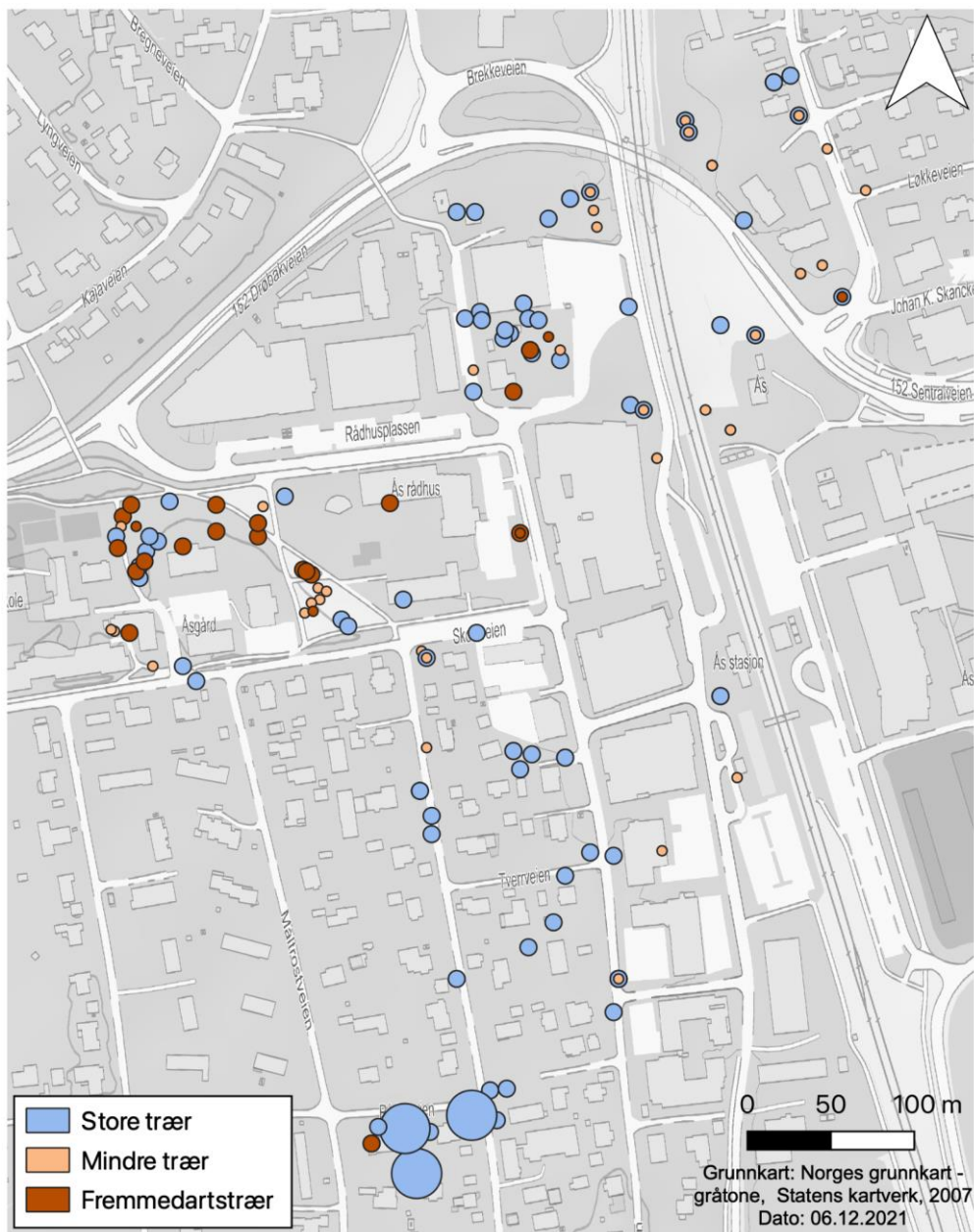
186	Gran	80	25,5	601075	6615570		0		Nei	Nei		LC - Livskraftig	Står i skogklynge i hage.
187	Gran	80	25,5	601075	6615570		0		Nei	Nei		LC - Livskraftig	Står i skogklynge i hage.
188	Gran	80	25,5	601075	6615570		0		Nei	Nei		LC - Livskraftig	Står i skogklynge i hage.
189	Gran	80	25,5	601075	6615570		0		Nei	Nei		LC - Livskraftig	Står i skogklynge i hage.
190	Gran	80	25,5	601075	6615570		0		Nei	Nei		LC - Livskraftig	Står i skogklynge i hage.

VEDLEGG 2

Variabler	Forklaring
Metodevariabler (NiN) (kap. 2)	
Store trær av gitt treslag (4TS)	Tre med brysthøydiameter (målt 130 cm over marken) over en viss grense som varierer mellom treslag (se Tabell 1 i rapporten). Antall trær skal estimeres, ikke telles. Antall trær registreres derfor på en 2-logaritmisk skala av gitt treslag per dekar (1000m ²).
Hult lauvtre (4TL-HL)	Tre med brysthøydiameter over 30 cm, som inneholder minst ett hulrom i ved. Antall trær skal estimeres, ikke telles. Antall trær registreres derfor på en 2-logaritmisk skala av gitt treslag per dekar (1000m ²).
Tre med sprekkebark (4TL-SB)	Et tre hvor et område på overflaten har minst 8 kvalifiserte barksprekker per m ² , hvor minst 25% av de nederste 2 m av stammen er dekket av sprekkebark. Antall trær skal estimeres, ikke telles. Antall trær registreres derfor på en 2-logaritmisk skala av gitt treslag per dekar (1000m ²).
Egenskapsvariabler til lokalitetstabellen (Vedlegg 1)	
UTM_X og UTM_Y	Koordinater til lokalitetene i UTM-sone 32N.

Hulhet/hulrom	<p>Større hulrom i ved oppstått ved at deler av kjerneveden er totalt nedbrutt av råtesopp slik at det har oppstått et hulrom i stammen med indre diameter større enn 5 cm, og som i bunnen har et minst 5 cm tykt lag av tremuld (som består av løse vedrester som er helt eller delvis nedbrutt av sopp, eventuelt også spist eller på en annen måte bearbeidet av invertebrater).</p> <p>Hulrom er en viktig egenskap ved trær fordi det sier noe om naturmangfold og potensiale til interessante artsforekomster på treet (se kap. 1.3).</p> <p>I tabellen er mål på hulrom registrert i cm for høyde (H), bredde (B), og dybde (D).</p>
Sprekkebark	<p>Kvalifisert sprekk i bark etter NiN har en dybde på minst 4 cm og en lengde av minst 10 cm.</p> <p>Sprekkebark er en viktig egenskap ved trær fordi det sier noe om naturmangfold og potensiale til interessante artsforekomster på treet (se kap. 1.3).</p>
Risikokategori (Fremmedartslista 2018)	<p>Fremmedartslista 2018 viser hvilken økologisk risiko fremmede arter kan utgjøre for naturmangfoldet i Norge ved å for eksempel utkonkurrere stedegne arter. Ikke alle fremmedarter utgjør en risiko.</p>
Rødlistekategori (Rødlista 2021)	<p>Norsk rødliste for arter 2021 er en oversikt over arter som har risiko for å dø ut i Norge.</p>
Verdi (DN-håndbok 13)	<p>Viser forekomster av naturtyper som er vurdert som svært viktige (A), viktige (B) og lokalt viktige (C) for biologisk mangfold.</p> <p>Kun lokaliteter som er innenfor inngangsverdien kan verdisettes. Inngangsverdien varierer mellom treslag (se kap. 2.2.2).</p> <p>Egenskaper som vektlegges høyt ved verdisetting er: størrelse (diameter), sprekkbark, vedmuld, rødlistearter og landskapsøkologi. Egenskaper som vektlegges mindre, men som kan være avgjørende om man er i tvil, er: død ved, hulrom, påvirkning/bruk.</p>

VEDLEGG 3

Figur VI: Kart over kartlagte trær i Ås sentrum, tilpasset rød-grønn fargeblindhet. Eiker som omfattes av forskriften er vist med store sirkler (radius 15 m). Store trær og mindre trær har bufferradius på henholdsvis 5 m og 3 m. Bufferradius tilsvarer ikke trærnes rotsone og må ved utbygging undersøkes nærmere.

VEDLEGG 4

Lokalitetsbeskrivelse/verdivurdering (DN-håndbok 13)

1

Platanlønn (*Acer pseudoplatanus*)

Verdi:

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg i rådhusparken, Ås sentrum, nær gangvei. Treet er omgitt av busker.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Bristlav (*Parmelia sulcata*), mose (*Orthotrichum/Lewinskya* sp.). Hulrom gir grunnlag for artsforekomster knyttet til hulheter og død ved.

Bruk, tilstand og påvirkning: Ingen inngrep. Kan være påvirket av gangvei og luftforurensning nær vei.

Fremmede arter: Gulrotvevkjerring (*Opilio canestrinii*)

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i rådhusparken.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det. Buskene rundt treet burde stå da det kan støtte arts mangfold knyttet til treet.

Bilder:

Lokalitetnr 1: (1) Hulrom ca. 30 cm x 25 cm; (2) Gulrotvevkjerring (*Opilio canestrinii*); (3) Mose (*Orthotrichum/Lewinskya* sp.).

2

Platanlønn (*Acer pseudoplatanus*)

Verdi:

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg i rådhusparken, Ås sentrum, nær gangvei. Treet er omgitt av busker.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Messinglav (*Xanthoria parietina*), bristlav (*Parmelia sulcata*), krypsilkemose (*Homalothecium sericeum*), mose (*Orthotrichum/Lewinskya* sp.)

Bruk, tilstand og påvirkning: Ingen inngrep. Kan være påvirket av gangvei og luftforurensning nær vei.

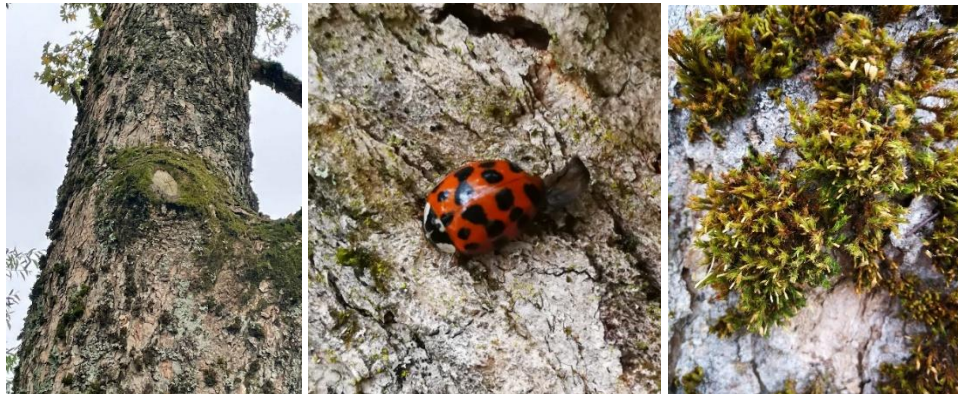
Fremmede arter: Harlekinmarihøne (*Harmonia axyridis*), gulrotvevkjerring (*Opilio canestrinii*)

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i rådhusparken.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det. Buskene rundt treet burde stå da det kan støtte arts mangfold knyttet til treet.

Bilder:

Lokalitetnr 2: (1) Mye mose- og lavarter; (2) Fremmedart, svært høy risiko (SE): Harlekinmarihøne (*Harmonia axyridis*); (3) Mose (*Orthotrichum/Lewinskya* sp.).

3

Platanlønn (*Acer pseudoplatanus*)

Verdi:

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg i rådhusparken, Ås sentrum, nær gangvei. Treet er omgitt av busker.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Sølvkrittlav (*Phlyctis argena*), krypsilkemose (*Homalothecium sericeum*), mose (*Orthotrichum/Lewinskya* sp.).

Hulrom og påbegynt sprekkdannelse i barken gir grunnlag for artsforekomster knyttet til hulheter, sprekkbark og død ved.

Bruk, tilstand og påvirkning: Preget av skjøtsel hvor grener er fjernet. Lang, dyp sprekk i barken som tyder på skade. Noe bark ser ut til å ha blitt pillet vekk av mennesker. Kan være påvirket av gangvei og luftforurensning nær vei.

Fremmede arter: Gulrotvevkjerring (*Opilio canestrinii*).

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i rådhusparken.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det. Buskene rundt treet burde stå da det kan støtte arts mangfold knyttet til treet.

Bilder:

Lokalitetnr 3: (1) Hulrom; (2) Gulrotvevkjerring (*Opilio canestrinii*) og mose (*Orthotrichum/Lewinskya* sp.).

4

Pil (*Salix* sp.)

Verdi:

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg i rådhusparken, Ås sentrum, nær gangvei. Treet er omgitt av busker.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Hulrom og sprekkbark gir grunnlag for artsforekomster knyttet til hulheter, sprekkbark og død ved.

Bruk, tilstand og påvirkning: Hugget i toppen. Grunnet skjøtsel har nye grener vokst ut og hindrer soltilgang for evt. arter på trestammen. Kan være påvirket av gangvei og luftforurensning nær vei.

Fremmede arter: Ingen registrert

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i rådhusparken.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Bør vurderes å skjøttes for å øke soltilgang.

Bilder:

Lokalitetnr 4: (1)(2) Lite soltilgang til stammen, mye busk rundt treet.

5

Platanlønn (*Acer pseudoplatanus*)

Verdi:

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg i rådhusparken, Ås sentrum, nær gangvei.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Messinglav (*Xanthoria parietina*), sølvkrittlav (*Phlyctis argena*), bristlav (*Parmelia sulcata*), frynserosettlav (*Physcia tenella*), mose (*Orthotrichum/Lewinskya* sp.). Påbegynt hulromsdannelse kan gi grunnlag for artsforekomster knyttet til hulrom og død ved i fremtiden.

Bruk, tilstand og påvirkning: Preget av skjøtsel hvor grener har vært fjernet. Skader på barken nederst på stammen. Kan være påvirket av gangvei og luftforurensning nær vei.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i rådhusparken.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

Bilder:

Lokalitetnr 5: (1) Noe skader på barken nederst på stammen; (2) Messinglav (*Xanthoria parietina*), sølvkrittlav (*Phlyctis argena*), bristlav (*Parmelia sulcata*).

6

Platanlønn (*Acer pseudoplatanus*)

Verdi:

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg i rådhusparken, Ås sentrum, nær gangvei.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Sølvkrittlav (*Phlyctis argena*), bristlav (*Parmelia sulcata*), brunflasse (*Trentepohlia umbrina*), messinglav (*Xanthoria parietina*), mose (*Orthotrichum/Lewinskya* sp.). Kan dannes hulrom i delingen som kan gi grunnlag for artsforekomster knyttet til hulrom og død ved i fremtiden.

Bruk, tilstand og påvirkning: Spikermerker på treet. Treet er delt i tre fra rett over brysthøyde (ca. 130 cm over marken). Kan være påvirket av gangvei og luftforurensning nær vei.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i rådhusparken.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det. I framtiden kan delingen av treet bli et svakt punkt og det bør da vurderes om skjøtting kan gjøres for å forhindre trets død.

Bilder:

Lokalitetnr 6: (1) Spiker i stammen; (2) brunflasse (*Trentepohlia umbrina*); (3) Deling av treet rett over brysthøyde (ca. 130 cm over marken).

7

Spisslønn (*Acer platanoides*)

Verdi:

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg i rådhusparken, Ås sentrum, nær gangvei.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Sølvkrittflav (*Phlyctis argena*), messinglav (*Xanthoria parietina*), brunflasse (*Trentepohlia umbrina*), mose (*Orthotrichum/Lewinskya* sp.). Potensiale for hulrom som kan gi grunnlag for artsforekomster knyttet til hulrom og død ved.

Bruk, tilstand og påvirkning: Sterkt skadet nederst på stammen. Kan være påvirket av gangvei og luftforurensning nær vei.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i rådhusparken.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

Bilder:

Lokalitetnr 7: (1) Skade nederst på stammen; (2) Potensiale for hulrom.

8

Spisslønn (*Acer platanoides*)

Verdi:

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg i rådhusparken, Ås sentrum, nær gangvei.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Sølvkrittflav (*Phlyctis argena*), messinglav (*Xanthoria parietina*), brunflasse (*Trentepohlia umbrina*), bristlav (*Parmelia sulcata*), mose (*Orthotrichum/Lewinskya* sp.). Sprekk kan utvikle hulrom i fremtiden som kan gi grunnlag for artsforekomster knyttet til hulrom og død ved.

Bruk, tilstand og påvirkning: Ingen inngrep. Kan være påvirket av gangvei og luftforurensning nær vei.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i rådhusparken.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

Bilder:

Lokalitetnr 8: (1) Lang sprekk på stammen

9

Kjempe/balsampoppel (*Populus trichocarpa/balsamifera*)

Verdi:

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg i rådhusparken, Ås sentrum, nær gangvei.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Kantlav (*Lecanora* sp.), putevortelav (*Pertusaria pertusa*), messinglav (*Xanthoria parietina*), bristlav (*Parmelia sulcata*), mose (*Orthotrichum/Lewinskya* sp.). Flere dype hulrom som kan gi grunnlag for artsforekomster knyttet til hulrom og død ved.

Bruk, tilstand og påvirkning: Ingen inngrep. Kan være påvirket av gangvei og luftforurensning nær vei.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i rådhusparken.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

Bilder:

Lokalitetnr 9: (1) Sprekkebark opp til 4 cm dyp; (2) Sprekkebark med putevortelav (*Pertusaria pertusa*).

10

Kjempe/balsampoppel (*Populus trichocarpa/balsamifera*)

Verdi:

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg i rådhusparken, Ås sentrum, nær gangvei.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Krypsilkemose (*Homalothecium sericeum*), sølvkrittav (*Phlyctis argena*), putevortelav (*Pertusaria pertusa*), mose (*Orthotrichum/Lewinskya* sp.). Potensiale for hulrom i fremtiden som kan gi grunnlag for artsforekomster knyttet til hulrom og død ved.

Bruk, tilstand og påvirkning: Noe skade på bark nederst på stammen. Kan være påvirket av gangvei og luftforurensning nær vei.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i rådhusparken.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

Bilder:

Lokalitetnr 10: (1) Noe skade på bark.

11

Kjempe/balsampoppel (*Populus trichocarpa/balsamifera*)

Verdi:

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg i rådhusparken, Ås sentrum, nær gangvei.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Sølvkrittlav (*Phlyctis argena*), bristlav (*Parmelia sulcata*), putevortelav (*Pertusaria pertusa*), brunflasse (*Trentepohlia umbrina*), mose (*Orthotrichum/Lewinskya* sp.).

Bruk, tilstand og påvirkning: Noe skade på bark nederst på stammen. Kan være påvirket av gangvei og luftforurensning nær vei.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i rådhusparken.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

Bilder:

Lokalitetnr 11: (1) Fuglerede ved stammen; (2) Tegn til død ved, potensiale for hulrom.

12

Lind (*Tilia cordata*)

Verdi:

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg i rådhusparken, Ås sentrum, nær gangvei.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Bristlav (*Parmelia sulcata*), krypsilkemose (*Homalothecium sericeum*), pulverdogglav (*Physconia enteroxantha*), mose (*Orthotrichum/Lewinskya* sp.), sølvkrittlav (*Phlyctis argena*). Hulrom kan gi grunnlag for artsforekomster knyttet til hulrom og død ved.

Bruk, tilstand og påvirkning: Noe lakksspray på treet i forbindelse med spraymaling på vegg i nærheten. Kan være påvirket av gangvei og luftforurensning nær vei.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i rådhusparken.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Lind er oppgradert til nær truet (NT) i rødlista 2021. Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

Bilder:

Lokalitetnr 12: (1) Lite hulrom trolig oppstått etter festepunktet for en tidligere gren; (2) Lakkspray på treet.

13

Furu (*Pinus sylvestris*)

Verdi:

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg i boligområde ved vei.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Sølvkrittflav (*Phlyctis argena*). Halvgrov sprekkebark og påbegynt hulrom kan gi grunnlag for artsforekomster knyttet til hulrom, sprekkebark og død ved.

Bruk, tilstand og påvirkning: Tegn til borebilleinfestasjon. Barken øverst på stammen er borte, enten i forbindelse med fjerning av grener eller fordi barken ikke er utviklet enda. Kan være påvirket av gangvei og luftforurensning nær vei.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i boligområdet.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling så lenge det ikke finnes sikkerhetsmessige grunner til skjøtsel.

Bilder:

Lokalitetnr 13: (1) Barken øverst på stammen er borte; (2) Borebillehull.

14

Hengebjørk (*Betula pendula*)

Verdi:

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg i boligområde ved vei.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Hengelav (ukjent), sølvkrittav (*Phlyctis argena*), mose (*Orthotrichum/Lewinskya* sp.), bristlav (*Parmelia sulcata*). Halvgrov sprekkebark kan gi grunnlag for artsforekomster knyttet til sprekkebark.

Bruk, tilstand og påvirkning: Ingen inngrep. Kan være påvirket av gangvei og luftforurensning nær vei.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokalteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i boligområdet.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

Bilder:

Lokalitetnr 14: (1) Hengelav (ukjent); (2) Halvgrov bark med blant annet sølvkrittav (*Phlyctis argena*) og bristlav (*Parmelia sulcata*).

15

Ask (*Fraxinus excelsior*)

Verdi:

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokalteten befinner seg i rådhusparken, Ås sentrum, nær gangvei.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Messinglav (*Xanthoria parietina*), bristlav (*Parmelia sulcata*), mose (*Orthotrichum/Lewinskya* sp.), krypsilkeose (*Homalothecium sericeum*).

Bruk, tilstand og påvirkning: Ingen inngrep. Kan være påvirket av gangvei og luftforurensning nær vei.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokalteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i rådhusparken.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Ask er nylig oppgradert til sterkt truet (EN) i rødlista 2021. Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

16

Ask (*Fraxinus excelsior*)

Verdi:

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokalteten befinner seg i rådhusparken, Ås sentrum, nær gangvei.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Messinglav (*Xanthoria parietina*), bristlav (*Parmelia sulcata*), mose (*Orthotrichum/Lewinskya* sp.), sølvkrittav (*Phlyctis argena*).

Bruk, tilstand og påvirkning: Ingen inngrep. Kan være påvirket av gangvei og luftforurensning nær vei.

Fremmede arter: Ingen registrert

Del av helhetlig landskap: Lokalteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i rådhusparken.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Ask er nylig oppgradert til sterkt truet (EN) i rødlista 2021. Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

17

Ask (*Fraxinus excelsior*)

Verdi:

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokalteten befinner seg i rådhusparken, Ås sentrum, nær gangvei.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Mose (*Orthotrichum/Lewinskya* sp.), sølvkrittlav (*Phlyctis argena*), bristlav (*Parmelia sulcata*), krypsilkemose (*Homalothecium sericeum*), messinglav (*Xanthoria parietina*).

Bruk, tilstand og påvirkning: Mulig infisert av borebille. Kan være påvirket av gangvei og luftforurensning nær vei.

Fremmede arter: Ingen registrert

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i rådhusparken.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Ask er nylig oppgradert til sterkt truet (EN) i rødlista 2021. Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

18

Ask (*Fraxinus excelsior*) **Verdi:**

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg i rådhusparken, Ås sentrum, nær gangvei.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Messinglav (*Xanthoria parietina*), bristlav (*Parmelia sulcata*), sølvkrittlav (*Phlyctis argena*), mose (*Orthotrichum/Lewinskya* sp.). Potensielt påbegynt hulrom ved foten kan gi grunnlag for artsforekomster knyttet til hulrom og død ved.

Bruk, tilstand og påvirkning: Mulig infisert av borebille. Kan være påvirket av gangvei og luftforurensning nær vei.

Fremmede arter: Gulrotvevkjerring (*Opilio canestrinii*).

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i rådhusparken.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Ask er nylig oppgradert til sterkt truet (EN) i rødlista 2021. Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

Bilder:

Lokalitetnr 18: (1) Potensielt påbegynt hulrom.

19

Hengebjørk (*Betula pendula*) **Verdi:**

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg i rådhusparken, Ås sentrum, nær gangvei.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Bristlav (*Parmelia sulcata*), krypsilkemose (*Homalothecium sericeum*), messinglav (*Xanthoria parietina*), kvistlav (*Hypogymnia* sp.) Potensielt påbegynt hulrom ved foten kan gi grunnlag for artsforekomster knyttet til hulrom og død ved.

Bruk, tilstand og påvirkning: Skade i foten av stammen. Kan være påvirket av gangvei og luftforurensning nær vei.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i rådhusparken.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

Bilder:

Lokalitetnr 19: (1) Potensielt påbegynt hulrom.

20

Hestekastanje (*Aesculus hippocastanum*)

Verdi:

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg i rådhusparken, Ås sentrum, nær gangvei.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Messinglav (*Xanthoria parietina*), bristlav (*Parmelia sulcata*), mose (*Orthotrichum/Lewinskya sp.*).

Bruk, tilstand og påvirkning: Har julepynt og lys på seg. Kan være påvirket av gangvei og luftforurensning nær vei.

Fremmede arter: Gulrotvevkjerring (*Opilio canestrinii*).

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i rådhusparken.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: 21 år gammelt. Såkalt «tusenårstre» til Ås kommune.

21

Osp (*Populus tremula*)

Verdi:

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg i rådhusparken, Ås sentrum, nær gangvei.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Messinglav (*Xanthoria parietina*), sølvkrittlav (*Phlyctis argena*), mose (*Orthotrichum/Lewinskya sp.*), brunfluss (*Trentepohlia umbrina*), kantlav (*Lecanora sp.*).

Bruk, tilstand og påvirkning: Ingen inngrep. Kan være påvirket av gangvei og luftforurensning nær vei.

Fremmede arter: Gulrotvevkjerring (*Opilio canestrinii*).

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i rådhusparken.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

22

Osp (*Populus tremula*)

Verdi:

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg i rådhusparken, Ås sentrum, nær gangvei.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Messinglav (*Xanthoria parietina*), brunfluss (*Trentepohlia umbrina*), sølvkrittlav (*Phlyctis argena*), mose (*Orthotrichum/Lewinskya sp.*), krypsilkemose (*Homalothecium sericeum*), kantlav (*Lecanora sp.*).

Bruk, tilstand og påvirkning: Ingen inngrep. Kan være påvirket av gangvei og luftforurensning nær vei.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten befinner seg i rådhusparken, Ås sentrum, nær gangvei.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

Bilder:

Lokalitetnr 22: (1) Beliggenhet av treet ved gangvei til høyre og vei til venstre.

24

Sommereik (*Quercus robur*)

Verdi:

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg i rådhusparken, Ås sentrum, nær gangvei.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN). Ikke stor nok brysthøydiameter til å være forskriftseik.

Artsmangfold: Bristlav (*Parmelia sulcata*), mose (*Orthotrichum/Lewinskya* sp.), sølvkrittlav (*Phlyctis argena*), krypsilkemose (*Homalothecium sericeum*).

Bruk, tilstand og påvirkning: Tidligere skjøttet hvor grener er kappet av. Strips og kontakt fra rådhusbygningen er festet til treet.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær og eiker i rådhusparken.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

Bilder:

Lokalitetnr 24: (1) Strips og kontakt fra rådhusbygningen er festet i treet.

25

Platanlønn (*Acer pseudoplatanus*)

Verdi:

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg i parkområde nær Ås sentrum.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Sølvkrittlav (*Phlyctis argena*), mose (*Orthotrichum/Lewinskya* sp.), bristlav (*Parmelia sulcata*), kantlav (*Lecanora* sp.), frynserosettlav (*Physcia tenella*).

Bruk, tilstand og påvirkning: Tidligere beskåret med seks sideskudd.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i parken og Ås sentrum.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

Bilder:

Lokalitetnr 25: (1)(2) Mange forskjellige lavarter på treet.

26

Sommereik (*Quercus robur*)

Verdi:

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg i parkområde nær Ås sentrum.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN). Ikke stor nok brysthøydiameter til å være forskriftseik.

Artsmangfold: Bristlav (*Parmelia sulcata*), mose (*Orthotrichum/Lewinskya* sp.), sølvkrittlav (*Phlyctis argena*), krypsilkemose (*Homalothecium sericeum*), kantlav (*Lecanora* sp.), frynserosettlav (*Physcia tenella*).

Bruk, tilstand og påvirkning: En gren som har falt av naturlig.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær og eiker i parken og Ås sentrum.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

Bilder:

Lokalitetnr 26: (1) Beliggenhet av eika i parkområde. Mangler noen cm på kriteriet til forskriftseiker.

27

Alm (*Ulmus glabra*)

Verdi:

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg i parkområde nær Ås sentrum.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Sølvkrittlav (*Phlyctis argena*), bristlav (*Parmelia sulcata*).

Bruk, tilstand og påvirkning: Ingen inngrep.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i parken og Ås sentrum.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Alm er nylig oppgradert til sterkt truet (EN) i rødlista 2021. Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

28

Bjørk (*Betula pubescens*)

Verdi:

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg i parkområde nær Ås sentrum.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Kantlav (*Lecanora* sp.), sølvkrittlav (*Phlyctis argena*).

Bruk, tilstand og påvirkning: Skjøttet tidligere hvor grener er kappet av.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i parken og Ås sentrum.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

Bilder:

Lokalitetnr 28: (1) Noe halvgrov bark med lavarter.

29

Ask (*Fraxinus excelsior*)

Verdi:

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg i parkområde nær Ås sentrum.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Messinglav (*Xanthoria parietina*), mose (*Orthotrichum/Lewinskya* sp.).

Bruk, tilstand og påvirkning: Ingen inngrep,

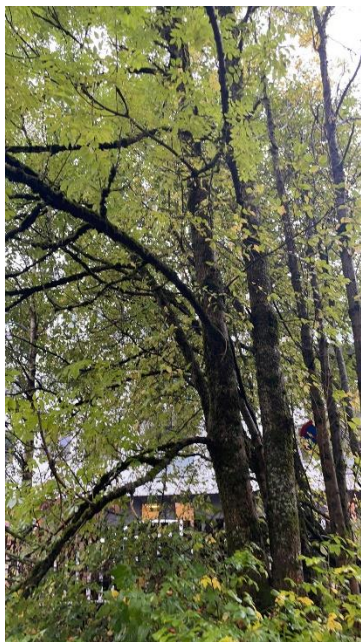
Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i parken og Ås sentrum.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Ask er nylig oppgradert til sterkt truet (EN) i rødlista 2021. Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

Bilder:

Lokalitetnr 29: (1) Tett med busk rundt treet. Nærstående trær kan hindre soltilgang.

30

Hegg (*Prunus padus*)

Verdi:

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg ved parkområde nær vei i Ås sentrum.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Mose (*Orthotrichum/Lewinskya* sp.), sølvkrittlev (*Phlyctis argena*), bristlav (*Parmelia sulcata*).

Bruk, tilstand og påvirkning: Sterkt påvirket av ukjent rød sopp i barken/på stammen.

Fremmede arter: Gulrotvevkjerring (*Opilio canestrinii*).

Del av helhetlig landskap: : Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i parken og Ås sentrum.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

Bilder:

Lokalitetnr 30: (1) Sterkt preget av ukjent rød sopp i barken/på stammen.

31

Alm (*Ulmus glabra*)

Verdi: **A**

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg ved parkområde nær vei i Ås sentrum.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Sølvkrittlev (*Phlyctis argena*), mose (*Orthotrichum/Lewinskya* sp.), bristlav (*Parmelia sulcata*).

Bruk, tilstand og påvirkning: Preget av ukjent sopp på stammen, mulig sykdom.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i parken og Ås sentrum.

Verdivurdering: Treet er innenfor inngangsverdien for edelløvtrær og skærer høyt på størrelse. Treslaget er sterkt truet (EN). Den har 0,5-1 cm dyp sprekkebark og død ved. Landskapsøkologisk befinner treet seg nær andre store trær. Treet vurderes til en svært viktig (A) naturtype.

Skjøtsel og hensyn: Alm er nylig oppgradert til sterkt truet (EN) i rødlista 2021. Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

Bilder:

Lokalitetnr 31: (1) Stammen er preget av ukjent sopp (klumper), mulig sykdom.

32

Bjørk (*Betula pubescens*)

Verdi:

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg ved parkområde nær vei i Ås sentrum.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Bristlav (*Parmelia sulcata*), mose (*Orthotrichum/Lewinskya* sp.), krypsilkemose (*Homalothecium sericeum*).

Halvgrov sprekkebark kan gi grunnlag for artsforekomster knyttet til sprekkebark og død ved.

Bruk, tilstand og påvirkning: Påvirket av ukjent rød sopp i barken/på stammen.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i parken og Ås sentrum.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

Bilder:

Lokalitetnr 32: Påvirket av ukjent rød sopp i barken/på stammen.

33

Alm (*Ulmus glabra*)

Verdi:

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg ved parkområde nær vei i Ås sentrum.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Bristlav (*Parmelia sulcata*), mose (*Orthotrichum/Lewinskya* sp.), sølvkrittlav (*Phlyctis argena*).

Bruk, tilstand og påvirkning: Preget av ukjent rød sopp i barken/på stammen. Skjøttet tidligere hvor en gren har blitt skåret av. Nye skudd vokser nede på treet. Inngrodd skilt i stammen.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i parken og Ås sentrum.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Alm er nylig oppgradert til sterkt truet (EN) i rødlista 2021. Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

Bilder:

Lokalitetnr 33: (1) Inngrodd skilt.

34

Alm (*Ulmus glabra*)

Verdi: A

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg i parkområde nær Ås sentrum.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Bristlav (*Parmelia sulcata*), mose (*Orthotrichum/Lewinskya* sp.), sølvkrittlav (*Phlyctis argena*).

Bruk, tilstand og påvirkning: Tidligere beskåret.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i parken og Ås sentrum.

Verdivurdering: Treet er innenfor inngangsverdien for edelløvtrær og skårer høyt på størrelse. Det har sprekkebark med 0,5-1 cm dybde. Alm er sterkt truet (EN). Svært god konnektivitet til andre store trær og potensiale for interessante artsforekomster regnes som middels. Treet vurderes til en svært viktig (A) naturtype.

Skjøtsel og hensyn: Alm er nylig oppgradert til sterkt truet (EN) i rødlista 2021. Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

Bilder:

Lokalitetnr 34: (1) Tidligere beskåret med flere stammer.

35

Platanlønn (*Acer pseudoplatanus*)

Verdi:

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg i parkområde nær Ås sentrum.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Bristlav (*Parmelia sulcata*), mose (*Orthotrichum/Lewinskya* sp.), sølvkrittav (*Phlyctis argena*).

Bruk, tilstand og påvirkning: Ingen inngrep.

Fremmede arter: Gulrotvevkjerring (*Opilio canestrinii*).

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i parken og Ås sentrum.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

36

Hengebjørk (*Betula pendula*)

Verdi:

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg i parkområde nær Ås sentrum.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Bristlav (*Parmelia sulcata*), sølvkrittav (*Phlyctis argena*).

Bruk, tilstand og påvirkning: Ledning som henger på treet fra en mast i nærheten.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i parken og Ås sentrum.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

Bilder:

Lokalitetnr 36: (1) Grov bark på treet.

37

Platanlønn (*Acer pseudoplatanus*)

Verdi:

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg i parkområde nær Ås sentrum.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Bristlav (*Parmelia sulcata*), mose (*Orthotrichum/Lewinskya* sp.), krypsilkemose (*Homalothecium sericeum*), sølvkrittav (*Phlyctis argena*).

Bruk, tilstand og påvirkning: Ingen inngrep.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i parken og Ås sentrum.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

38

Hengebjørk (*Betula pendula*)

Verdi:

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg i parkområde nær Ås sentrum.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Bristlav (*Parmelia sulcata*).

Bruk, tilstand og påvirkning: Ingen inngrep.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i parken og Ås sentrum.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

39

Selje (*Salix caprea*)

Verdi: B

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg i parkområde nær Ås sentrum.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Kjuke (*Phellinus* sp.), mose (*Orthotrichum/Lewinskya* sp.), krypsilkemose (*Homalothecium sericeum*).

Bruk, tilstand og påvirkning: En stamme er død. Treet er tidligere beskåret.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i parken og Ås sentrum.

Verdivurdering: Treet er innenfor inngangsverdien for boreale løvtrær og skærer høyt på størrelse. Det har et godt arts mangfold og 1-2 cm sprekkebark. Treet har også død ved med god konnektivitet til andre store trær. Potensiale for interessante artsforekomster regnes som middels. Treet vurderes til en viktig (B) naturtype.

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

Bilder:

Lokalitetnr 39: (1) Død stamme; (2) kjuke (*Phellinus* sp.).

40

Gran (*Picea abies*)

Verdi:

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg i parkområde nær Ås sentrum.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Ingen registrert.

Bruk, tilstand og påvirkning: Flere døde kvister, mest sannsynlig på grunn av begrenset soltilgang.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i parken og Ås sentrum.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling.

41

Hegg (*Prunus padus*)

Verdi:

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg i parkområde nær Ås sentrum.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Mose (*Orthotrichum/Lewinskya* sp.), bristlav (*Parmelia sulcata*).

Bruk, tilstand og påvirkning: Ingen inngrep. Lite soltilgang.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i parken og Ås sentrum.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

42

Gran (*Picea abies*) **Verdi:**

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg i parkområde nær Ås sentrum.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Ingen registrert.

Bruk, tilstand og påvirkning: Ingen inngrep. Lite soltilgang.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i parken og Ås sentrum.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling.

43

Gran (*Picea abies*) **Verdi:**

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg i parkområde nær Ås sentrum.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Ingen registrert.

Bruk, tilstand og påvirkning: Ingen inngrep. Lite soltilgang.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i parken og Ås sentrum.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling.

44

Hengebjørk (*Betula pendula*) **Verdi:**

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg i parkområde nær Ås sentrum.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Bristlav (*Parmelia sulcata*), mose (*Orthotrichum/Lewinskya* sp.).

Bruk, tilstand og påvirkning: Ingen inngrep.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i parken og Ås sentrum.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

45

Hengebjørk (*Betula pendula*) **Verdi:**

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg i parkområde nær Ås sentrum.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Bristlav (*Parmelia sulcata*), mose (*Orthotrichum/Lewinskya* sp.), krypsilkemose (*Homalothecium sericeum*), sølvkrittav (*Phlyctis argena*). Halvgrov sprekkebark gir grunnlag for artsforekomster knyttet til sprekkebark og død ved.

Bruk, tilstand og påvirkning: Ingen inngrep.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i parken og Ås sentrum.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

Skjøtsel og hensyn:

46

Spisslønn (*Acer platanoides*) **Verdi:**

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg på anleggsplassen ved Åsgård skole.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Sølvkrittav (*Phlyctis argena*), mose (*Orthotrichum/Lewinskya* sp.).

Bruk, tilstand og påvirkning: Ingen inngrep.

Fremmede arter: Ingen registrert

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i Ås sentrum.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

47

Platanlønn (*Acer pseudoplatanus*)

Verdi:

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg på anleggsplassen ved Åsgård skole.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Bristlav (*Parmelia sulcata*), sølvkrittlav (*Phlyctis argena*), mose (*Orthotrichum/Lewinskya* sp.), krypsilkemose (*Homalothecium sericeum*). Potensielt påbegynt hulhet ved en dyp sprekk (3-4 cm dybde) som kan gi grunnlag for artsforekomster knyttet til hulhet og død ved.

Bruk, tilstand og påvirkning: Tidligere beskåret.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i Ås sentrum.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

Bilder:

Lokalitetnr 47: (1) Potensielt påbegynt hulhet ved sprekk med 3-4 cm dybde.

48

Sommereik (*Quercus robur*)

Verdi:

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg på anleggsplassen ved Åsgård skole.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN). Ikke stor nok brysthøydiameter til å være forskriftseik.

Artsmangfold: Bristlav (*Parmelia sulcata*), mose (*Orthotrichum/Lewinskya* sp.), sølvkrittlav (*Phlyctis argena*). Halvgrov sprekkebark kan gi grunnlag for artsforekomster knyttet til sprekkebark på eik.

Bruk, tilstand og påvirkning: Tidligere beskåret.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær og eiker i Ås sentrum.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

49

Hengebjørk (*Betula pendula*)

Verdi:

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg på anleggsplassen ved Åsgård skole.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Bristlav (*Parmelia sulcata*), sølvkrittlav (*Phlyctis argena*), mose (*Orthotrichum/Lewinskya* sp.), kantlav (*Lecanora* sp.).

Bruk, tilstand og påvirkning: Skade på barken ved brysthøyde (ca. 130 cm over marken).

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i Ås sentrum.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

Bilder:

Lokalitetnr 49: (1) Skade på barken.

50

Gran (*Picea abies*)

Verdi:

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg på anleggsplassen ved Åsgård skole.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Bristlav (*Parmelia sulcata*), sølvkrittlev (*Phlyctis argena*).

Bruk, tilstand og påvirkning: Ingen inngrep. Få grener lenger nede på stammen.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i Ås sentrum.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling.

51

Gran (*Picea abies*)

Verdi:

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg på anleggsplassen ved Åsgård skole.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Bristlav (*Parmelia sulcata*).

Bruk, tilstand og påvirkning: Ingen inngrep.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i Ås sentrum.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling.

52

Gran (*Picea abies*)

Verdi:

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg på anleggsplassen ved Åsgård skole.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Bristlav (*Parmelia sulcata*), sølvkrittlev (*Phlyctis argena*).

Bruk, tilstand og påvirkning: Ingen inngrep. Noen grener er beskåret.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i Ås sentrum.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling.

53

Gran (*Picea abies*)

Verdi:

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg på anleggsplassen ved Åsgård skole.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Bristlav (*Parmelia sulcata*), sølvkrittlev (*Phlyctis argena*).

Bruk, tilstand og påvirkning: Har klumper som stikker ut langs stammen.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i Ås sentrum.

Verdivurdering:**Skjøtsel og hensyn:** Treet bør overlates til fri utvikling.**Bilder:**

Lokalitetnr 53: (1) Klumper som stikker ut langs stammen.

54

Lerk (*Larix* sp.)**Verdi: C****Beliggenhet og naturgrunnlag:** Lokaliteten befinner seg på anleggsplassen ved Åsgård skole.**Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper:** Stort tre av gitt treslag (NiN).**Artsmangfold:** Bristlav (*Parmelia sulcata*), sølvkrittav (*Phlyctis argena*), krypsilkemose (*Homalothecium sericeum*).**Bruk, tilstand og påvirkning:** Mye skjøtsel tidligere, beskåret flere steder.**Fremmede arter:** Ingen registrert.**Del av helhetlig landskap:** Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i Ås sentrum.**Verdivurdering:** Treet er innenfor inngangsverdien for edelløvtrær. Det har 1-2 cm dyp sprekkebark og god konnektivitet til andre store trær. Preget av skjøtsel. Middels potensiale for interessante artsforekomster. Treet vurderes til en lokalt viktig (C) naturtype.**Skjøtsel og hensyn:** Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

55

Lerk (*Larix* sp.)**Verdi:****Beliggenhet og naturgrunnlag:** Lokaliteten befinner seg på anleggsplassen ved Åsgård skole.**Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper:** Stort tre av gitt treslag (NiN).**Artsmangfold:** Bristlav (*Parmelia sulcata*).**Bruk, tilstand og påvirkning:** Ingen inngrep.**Fremmede arter:** Ingen registrert.**Del av helhetlig landskap:** Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i Ås sentrum.**Verdivurdering:****Skjøtsel og hensyn:** Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

56

Lind (*Tilia cordata*)**Verdi: B****Beliggenhet og naturgrunnlag:** Lokaliteten befinner seg på anleggsplassen ved Åsgård skole.**Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper:** Stort tre av gitt treslag (NiN).**Artsmangfold:** Bristlav (*Parmelia sulcata*), mose (*Orthotrichum/Lewinskya* sp.), sølvkrittav (*Phlyctis argena*), krypsilkemose (*Homalothecium sericeum*). Flere påbegynte hulheter som kan gi grunnlag for artsforekomster knyttet til hulrom og død ved.**Bruk, tilstand og påvirkning:** Ingen inngrep.**Fremmede arter:** Ingen registrert.**Del av helhetlig landskap:** Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i Ås sentrum.**Verdivurdering:** Treet er innenfor inngangsverdien for edelløvtrær og skårer høyt på størrelse. Det har flere påbegynte hulheter.

Lind er nær truet (NT). Det har opptil 0.5 cm dyp sprekkebark og god konnektivitet til andre store trær. Potensiale for interessante artsforekomster regnes som høy. Treet vurderes til en viktig (B) naturtype.

Skjøtsel og hensyn: Lind er oppgradert til nær truet (NT) i rødlista 2021. Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

57

Lind (*Tilia cordata*)

Verdi:

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg på anleggsplassen ved Åsgård skole.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Bristlav (*Parmelia sulcata*), mose (*Orthotrichum/Lewinskya* sp.), sølvkrittav (*Phlyctis argena*), krypsilkemose (*Homalothecium sericeum*).

Bruk, tilstand og påvirkning: Tidligere beskåret.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i Ås sentrum.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Lind er oppgradert til nær truet (NT) i rødlista 2021. Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

58

Hestekastanje (*Aesculus hippocastanum*)

Verdi:

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg på anleggsplassen ved Åsgård skole.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Bristlav (*Parmelia sulcata*), mose (*Orthotrichum/Lewinskya* sp.), sølvkrittav (*Phlyctis argena*), krypsilkemose (*Homalothecium sericeum*).

Bruk, tilstand og påvirkning: Tidligere beskåret.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i Ås sentrum.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

59

Hestekastanje (*Aesculus hippocastanum*)

Verdi:

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg på anleggsplassen ved Åsgård skole.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Bristlav (*Parmelia sulcata*), mose (*Orthotrichum/Lewinskya* sp.), krypsilkemose (*Homalothecium sericeum*), sølvkrittav (*Phlyctis argena*).

Bruk, tilstand og påvirkning: Ingen inngrep.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i Ås sentrum.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

60

Hestekastanje (*Aesculus hippocastanum*)

Verdi:

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg på anleggsplassen ved Åsgård skole.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Bristlav (*Parmelia sulcata*), mose (*Orthotrichum/Lewinskya* sp.), krypsilkemose (*Homalothecium sericeum*), sølvkrittav (*Phlyctis argena*).

Bruk, tilstand og påvirkning: Tidligere beskåret.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i Ås sentrum.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

61

Platanlønn (*Acer pseudoplatanus*)

Verdi:

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg på anleggsplassen ved Åsgård skole.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Bristlav (*Parmelia sulcata*), mose (*Orthotrichum/Lewinskya* sp.), krypsilkemose (*Homalothecium sericeum*), sølvkrittav (*Phlyctis argena*).

Bruk, tilstand og påvirkning: Tidligere beskåret.

Fremmede arter: Gulrotvevkjerring (*Opilio canestrinii*), harlekinmarihøne (*Harmonia axyridis*).

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i Ås sentrum.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

Bilder:

Lokalitetnr 61: (1) Flere individer av Gulrotvevkjerring (*Opilio canestrinii*) (fremmedart, SE) ble funnet på treet.

62

Hengebjørk (*Betula pendula*)

Verdi:

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg på anleggsplassen ved Åsgård skole.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Bristlav (*Parmelia sulcata*), sølvkrittlev (*Phlyctis argena*), krypsilkemose (*Homalothecium sericeum*), hengelav (ukjent), messinglav (*Xanthoria parietina*), mose (*Orthotrichum/Lewinskya* sp.).

Bruk, tilstand og påvirkning: Ingen inngrep.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i Ås sentrum.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

Bilder:

Lokalitetnr 62: (1) Treet er dekket med lavararter, inkludert bristlav (*Parmelia sulcata*) og hengelav (ukjent).

63

Selje (*Salix caprea*)

Verdi:

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg på anleggsplassen ved Åsgård skole.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Slimsopp (*Reticularia* sp.), bristlav (*Parmelia sulcata*), krypsilkemose (*Homalothecium sericeum*), messinglav (*Xanthoria parietina*).

Bruk, tilstand og påvirkning: En død gren.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i Ås sentrum.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

Bilder:

Lokalitetnr 60: (1) Slimsopp (*Reticularia* sp.)

64

Platanlønn (*Acer pseudoplatanus*)

Verdi:

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg på anleggsplassen ved Åsgård skole.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Bristlav (*Parmelia sulcata*), sølvkrittlev (*Phlyctis argena*), krypsilkemose (*Homalothecium sericeum*), mose (*Orthotrichum/Lewinskya* sp.).

Bruk, tilstand og påvirkning: Veldig skjev. Metallkjetting inngrodd i treet.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i Ås sentrum.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

Bilder:

Lokalitetnr 64: (1) Skjev stamme; (2) Metallkjetting inngrodd i treet.

65

Alm (*Ulmus glabra*)

Verdi:

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg på et lite grøntområde nær jernbanestasjonen i Ås sentrum.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Bristlav (*Parmelia sulcata*), sølvkrittlev (*Phlyctis argena*), lønnekjuke (*Oxyporus* sp.). Mulig begynnende hulhet kan i fremtiden gi grunnlag for artsforekomster knyttet til hulrom og død ved.

Bruk, tilstand og påvirkning: Mye søppel og betong ligger i området rundt treet. Tidligere beskåret. Kan være påvirket av gangvei og luftforurensning nær vei.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i Ås sentrum. Grøntområdet kan fungere som spredningsvei for arter.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Alm er nylig oppgradert til sterkt truet (EN) i rødlista 2021. Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

Bilder:

Lokalitetnr 65: (1) Lønnekjuka (*Oxyporus* sp.) nederst på den ene stammen; (2) Mulig påbegynt hulhet på den ene stammen.

66**Furu (*Pinus sylvestris*)****Verdi:**

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg på et lite grøntområde nær jernbanestasjonen i Ås sentrum.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Sølvkrittlav (*Phlyctis argena*).

Bruk, tilstand og påvirkning: Kan være påvirket av gangvei og luftforurensning nær vei. Store sprekker på gren og stamme.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i Ås sentrum. Grøntområdet kan fungere som spredningsvei for arter.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling.

Bilder:

Lokalitetnr 66: (1) Stor sprekk i barken på en gren; (2) Stor sprekk på stammen.

67**Bjørk (*Betula pubescens*) (død) Verdi:**

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg i et skogholt ved jernbanen i Ås sentrum.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Liggende død ved (NiN).

Artsmangfold: Knivkjuka (*Piptoporus betulinus*), oksetungesopp (*Fistulina hepatica*), knuskkjuka (*Fomes fomentarius*), bristlav (*Parmelia sulcata*), sølvkrittlav (*Phlyctis argena*).

Bruk, tilstand og påvirkning: Dødt tre.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i skogholtet og Ås sentrum. Død ved er svært viktig for naturmangfoldet.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Den døde bjørka er svært verdifull for naturmangfoldet og burde bevares.

Bilder:

Lokalitetnr 68: (1) Knivkjuke (*Piptoporus betulinus*); (2) Oksetungesopp (*Fistulina hepatica*).

68

Osp (*Populus tremula*)

Verdi:

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg i et skogholt ved jernbanen i Ås sentrum.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Rød sopp (ukjent), sølvkrittlav (*Phlyctis argena*).

Bruk, tilstand og påvirkning: Ingen inngrep.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i skogholtet og Ås sentrum.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

69

Osp (*Populus tremula*)

Verdi:

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg i et skogholt ved jernbanen i Ås sentrum.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Sølvkrittlav (*Phlyctis argena*), bristlav (*Parmelia sulcata*), krypsilkemose (*Homalothecium sericeum*), mose (*Orthotrichum/Lewinskya* sp.).

Bruk, tilstand og påvirkning: Ingen inngrep.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i skogholtet og Ås sentrum.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

70

Alm (*Ulmus glabra*)

Verdi:

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg i et skogholt ved jernbanen i Ås sentrum.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Bristlav (*Parmelia sulcata*), mose (*Orthotrichum/Lewinskya* sp.), sølvkrittlav (*Phlyctis argena*).

Bruk, tilstand og påvirkning: Ingen inngrep.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i skogholtet og Ås sentrum.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Alm er nylig oppgradert til sterkt truet (EN) i rødlista 2021. Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

71

Osp (*Populus tremula*)

Verdi:

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg i et skogholt ved jernbanen i Ås sentrum.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Sølvkrittlav (*Phlyctis argena*), mose (*Orthotrichum/Lewinskya* sp.).

Bruk, tilstand og påvirkning: Todelt stamme.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i skogholtet og Ås sentrum.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det. Mye død ved i området som bør bevares.

72

Osp (*Populus tremula*) **Verdi:**

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg i et skogholt ved jernbanen i Ås sentrum.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Sølvkrittlav (*Phlyctis argena*), mose (*Orthotrichum/Lewinskya* sp.).

Bruk, tilstand og påvirkning: Ingen inngrep.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i skogholtet og Ås sentrum.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det. Mye død ved i området som bør bevares.

73

Osp (*Populus tremula*) **Verdi:**

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg i et skogholt ved jernbanen i Ås sentrum.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Sølvkrittlav (*Phlyctis argena*), mose (*Orthotrichum/Lewinskya* sp.).

Bruk, tilstand og påvirkning: Ingen inngrep.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i skogholtet og Ås sentrum.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det. Mye død ved i området som bør bevares.

74

Osp (*Populus tremula*) **Verdi:**

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg i et skogholt ved jernbanen i Ås sentrum.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Sølvkrittlav (*Phlyctis argena*), mose (*Orthotrichum/Lewinskya* sp.).

Bruk, tilstand og påvirkning: Ingen inngrep.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i skogholtet og Ås sentrum.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det. Mye død ved i området som bør bevares.

75

Rogn (*Sorbus aucuparia*) **Verdi:**

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg i et skogholt ved jernbanen i Ås sentrum.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Mose (*Orthotrichum/Lewinskya* sp.).

Bruk, tilstand og påvirkning: To stammer.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i skogholtet og Ås sentrum.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det. Mye død ved i området som bør bevares.

76

Hegg (*Prunus padus*) **Verdi: C**

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg i et skogholt ved jernbanen i Ås sentrum.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Sølvkrittlav (*Phlyctis argena*), kjuke (*Phellinus* sp.).

Bruk, tilstand og påvirkning: Ingen inngrep.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i skogholtet og Ås sentrum.

Verdivurdering: Treet er innenfor inngangsverdien for boreale edelløvtrær. Det har 1-1,5 cm dyp sprekkebark og interessante artsforekomster. Treet har svært god konnektivitet til andre store trær. Treet vurderes til en lokalt viktig (C) naturtype.

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det. Mye død ved i området som bør bevares.

Bilder:

Lokalitetnr 76: (1) Kjuke (*Phellinus* sp.).

77

Hengebjørk (*Betula pendula*)

Verdi: B

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg i et skogholt ved jernbanen i Ås sentrum.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Sølvkrittlav (*Phlyctis argena*). Halvgrov sprekkebark kan gi grunnlag for artsforekomster knyttet til sprekkebark og død ved.

Bruk, tilstand og påvirkning: Ingen inngrep.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i skogholtet og Ås sentrum.

Verdivurdering: Treet er innenfor inngangsverdien for boreale løvtrær og skærer middels på størrelse. Det har 2-3 cm dyp sprekkebark og et høyt potensiale for interessante artsforekomster. Treet har også svært god konnektivitet til andre store trær. Treet vurderes som en viktig (B) naturtype.

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling. Kan eventuelt kappes i toppen om den blir for stor. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det. Mye død ved i området som bør bevares.

Bilder:

Lokalitetnr 77: (1) Halvgrov sprekkebark.

78

Bøk (*Fagus sylvatica*)

Verdi:

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg i et skogholt ved jernbanen i Ås sentrum.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Skrukkelav (*Platismatia norvegica*), sølvkrittlav (*Phlyctis argena*), mose (*Orthotrichum/Lewinskya* sp.).

Bruk, tilstand og påvirkning: Noen større sprekker i treet. Fuglereir observert.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i skogholtet og Ås sentrum.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det. Mye død ved i området som bør bevares.

79

Bøk (*Fagus sylvatica*)

Verdi:

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg i et skogholt ved jernbanen i Ås sentrum.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Skrukkelav (*Platismatia norvegica*), sølvkrittlav (*Phlyctis argena*), papirlav (*Platismatia*).

Bruk, tilstand og påvirkning: Ingen inngrep.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i skogholtet og Ås sentrum.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det. Mye død ved i området som bør bevares.

80

Bjørk (*Betula pubescens*)

Verdi:

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg i et skogholt ved jernbanen i Ås sentrum.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Sølvkrittlav (*Phlyctis argena*), mose (*Orthotrichum/Lewinskya* sp.).

Bruk, tilstand og påvirkning: Ingen inngrep.

Fremmede arter: Gulrotvevkjerring (*Opilio canestrinii*).

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i skogholtet og Ås sentrum.

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

86

Selje (*Salix caprea*)

Verdi: C

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg i boligområde.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Bristlav (*Parmelia sulcata*), messinglav (*Xanthoria parietina*).

Bruk, tilstand og påvirkning: En planke og spiker funnet i treet.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør ses i sammenheng med andre store trær i området og Ås sentrum.

Verdivurdering: Treet er innenfor inngangsverdien for boreale edelløvtrær. Det har 0,5-1 cm sprekkebark og god konnektivitet til andre store trær. Potensiale for interessante artsforekomster regnes som middels. Treet vurderes til en lokalt viktig (C) naturtype.

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

102

Spisslønn (*Acer platanoides*)

Verdi: C

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg i boligområde.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Bristlav (*Parmelia sulcata*), mose (*Orthotrichum/Lewinskya* sp.).

Bruk, tilstand og påvirkning: Ingen inngrep.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i Ås sentrum.

Verdivurdering: Treet er innenfor inngangsverdien for edelløvtrær. Det har 1-2 cm dyp sprekkebark og god konnektivitet til andre store trær. Potensiale for interessante artsforekomster regnes som middels. Treet vurderes til en lokalt viktig (C) naturtype.

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

103

Spisslønn (*Acer platanoides*)

Verdi: C

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg i parkområde.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Bristlav (*Parmelia sulcata*), mose (*Orthotrichum/Lewinskya* sp.).

Bruk, tilstand og påvirkning: Funn av spiker og planke i treet. Opphengt fuglekasse.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i Ås sentrum.

Verdivurdering: Treet er innenfor inngangsverdien for edelløvtrær og skårer middels på størrelse. Det har 1-1,5 cm dyp sprekkebark og god konnektivitet til andre store trær. Noe menneskelig påvirkning. Treet vurderes til en lokalt viktig (C) naturtype.

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

122

Alm (*Ulmus glabra*

Verdi: A

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg i bolig-/tettstedsområde.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Sølvkrittlav (*Phlyctis argena*), bristlav (*Parmelia sulcata*).

Bruk, tilstand og påvirkning: Barken er noe oppskrapet.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i Ås sentrum.

Verdivurdering: Treet er innenfor inngangsverdien for edelløvtrær og skårer høyt på størrelse. Det har sprekkebark med 1-2 cm dybde og en ansamling av organisk materiale hvor grenene vokser ut. Treet har god konnektivitet til andre store trær og et høyt potensial for interessante artsforekomster. Treet vurderes til en svært viktig (A) naturtype.

Skjøtsel og hensyn: Alm er nylig oppgradert til sterkt truet (EN) i rødlista 2021. Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

124

Alm (*Ulmus glabra*

Verdi: A

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg i bolig-/tettstedsområde.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Sopp (ukjent), mose (*Orthotrichum/Lewinskya* sp.), bristlav (*Parmelia sulcata*).

Bruk, tilstand og påvirkning: Beskåret.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i Ås sentrum.

Verdivurdering: Treet er innenfor inngangsverdien for edelløvtrær og skårer høyt på størrelse. Alm er sterkt truet (EN). Det har sprekkebark med 1-1,5 cm dybde. Treet har god konnektivitet til andre store trær og middels potensiale for interessante artsforekomster. Treet vurderes til en svært viktig (A) naturtype.

Skjøtsel og hensyn: Alm er nylig oppgradert til sterkt truet (EN) i rødlista 2021.

143

Sommereik (*Quercus robur*)

Verdi: B

Beliggenhet og naturgrunnlag: Treet befinner seg i bolig-/tettstedsområde.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Hul eik (NiN).

Artsmangfold: Bristlav (*Parmelia sulcata*), mose (*Orthotrichum/Lewinskya* sp.), sølvkrittlav (*Phlyctis argena*).

Bruk, tilstand og påvirkning: Ingen inngrep.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær og eiker i Ås sentrum

Verdivurdering: Treet er innenfor inngangsverdien for eik. Det har 1-2 cm dyp sprekkebark og god konnektivitet til andre eiker og store trær. Treet står på privat eiendom og soleksponert. Potensiale for interessante artsforekomster regnes som høy. Treet vurderes til en viktig (B) naturtype.

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

158

Lind (*Tilia cordata*)

Verdi: C

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg i bolig-/tettstedsområde.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Bristlav (*Parmelia sulcata*), mose (*Orthotrichum/Lewinskya* sp.).

Bruk, tilstand og påvirkning: Ingen inngrep.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i Ås sentrum.

Verdivurdering: Treet er innenfor inngangsverdien for edelløvtrær. Det har 2-3 cm dyp sprekkebark og god konnektivitet til andre store trær. Treet er nær truet (NT). Potensiale for interessante artsforekomster regnes som middels. Treet vurderes til en lokalt viktig (C) naturtype.

Skjøtsel og hensyn: Lind er oppgradert til nær truet (NT) i rødlista 2021. Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

159

Lind (*Tilia cordata*)

Verdi: **C**

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg i bolig-/tettstedsområde.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Bristlav (*Parmelia sulcata*).

Bruk, tilstand og påvirkning: Ingen inngrep.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i Ås sentrum

Verdivurdering: Treet er innenfor inngangsverdien for edelløvtrær. Det har 2-3 cm dyp sprekkebark og god konnektivitet til andre store trær. Treet er nær truet (NT). Potensiale for interessante artsforekomster regnes som middels. Treet vurderes til en lokalt viktig (C) naturtype.

Skjøtsel og hensyn: Lind er oppgradert til nær truet (NT) i rødlista 2021. Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

161

Lind (*Tilia cordata*)

Verdi: **C**

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg i bolig-/tettstedsområde.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stort tre av gitt treslag (NiN).

Artsmangfold: Bleiktjafs (*Evernia prunastri*), bristlav (*Parmelia sulcata*).

Bruk, tilstand og påvirkning: Ingen inngrep.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær i Ås sentrum.

Verdivurdering: Treet er innenfor inngangsverdien for edelløvtrær. Det har 0,5-1 cm dyp sprekkebark og god konnektivitet til andre store trær. Potensiale for interessante artsforekomster regnes som middels. Treet vurderes til en lokalt viktig (C) naturtype.

Skjøtsel og hensyn: Lind er oppgradert til nær truet (NT) i rødlista 2021. Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

164

Sommereik (*Quercus robur*)

Verdi: **B**

Beliggenhet og naturgrunnlag: Treet befinner seg i bolig-/tettstedsområde.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Hul eik (NiN).

Artsmangfold: En flaggspett (*Dendrocopos major*) ble observert på treet. Påbegynt hulhet gir grunnlag for artsforekomster knyttet til hullheter og død ved.

Bruk, tilstand og påvirkning: Ingen inngrep.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær og eiker i Ås sentrum

Verdivurdering: Treet er innenfor inngangsverdien for eik og skærer høyt på størrelse. Det har 2-3 cm sprekkebark og god konnektivitet til andre store trær og eiker. Potensiale for interessante artsforekomster regnes som høy. Treet vurderes til en viktig (B) naturtype.

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.

165

Sommereik (*Quercus robur*)

Verdi: **B**

Beliggenhet og naturgrunnlag: Treet befinner seg i bolig-/tettstedsområde.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Hul eik (NiN).

Artsmangfold: Bristlav (*Parmelia sulcata*), mose (*Orthotrichum/Lewinskya* sp.), sølvkrittav (*Phlyctis argena*).

Bruk, tilstand og påvirkning: Ingen inngrep.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med nærliggende store trær og eiker i Ås sentrum

Verdivurdering: Treet er innenfor inngangsverdien for eik. Det har 1-1,5 cm dyp sprekkebark. Treet står soleksponert og har god konnektivitet til andre eiker og store trær. Potensiale for interessante artsforekomster regnes som høy. Treet vurderes til en viktig (B) naturtype.

Skjøtsel og hensyn: Treet bør overlates til fri utvikling. Døde grener bør ikke fjernes med mindre det finnes sikkerhetsgrunner til å gjøre det.
